O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Куч—адолатда

Адолат

Ўзбекистон «Адолат» СДПнинг ижтимоий-сиёсий, ҳуқуқий газетаси

1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган ☼ 2000 йил, 28 апрель, № 15 (250) ☼ Жума кунлари чиқади ☼ Сотувда эркин нархда

● Қадимги аждодларимиз комил инсон ҳақида бутун бир аҳлоқий талаблар мажмуасини, замонавий тилда айтсак, шарқона аҳлоқ Кодексини ишлаб чиққанлар. Киши қалбида харомдан ҳазар, нопокликка, адолатсизликка нисбатан муросасиз исён бўлиши керак.

Ислом КАРИМОВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИ РАҒБАТЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Умамхалқ байрами – 9 май – Хотира ва Қадрлаш куни ўтказилиши, шунингдек, 1941–1945 йиллардаги Иккинчи жаҳон урушида фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 55 йиллиги муносабати билан ва уруш қатнашчиларини моддий рағбатлантириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. Иккинчи жаҳон уруши ногиронлари ва қатнашчиларига 5000 (беш минг) сўм миқдорида бир йўла бериладиган пул мукофоти белгилансин.

2. Ушбу қарорни рўёбга чиқариш билан боғлиқ сарф-харажатлар республика бюджети маблағлари ҳисобидан амалга оширилсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Марказий банки, Ижтимоий таъминот вазирлиги, Мудофаа вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги ва Миллий хавфсизлик хизмати мазкур пул мукофотларининг тантанали ва байрамона вазиятда тўланишини таъминласинлар.

4. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига Маданият ишлари вазирлиги, Мудофаа вазирлиги, Фанлар академияси, Бадиий академия, Хотин-қизлар қўмитаси, «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази, «Нуроний», «Маҳалла», «Камолот» жамғармалари ҳамда бошқа жамоат ташкилотлари билан биргаликда Ватанимиз эркинлиги ва шаъни ҳимоячиларини шарафлашга бағишланган махсус учрашувлар, маърифий-бадиий кечалар ўтказишни ташкил этиш топширилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2000 йил 26 апрель.

ҲАЙРАТ

Юнусободда барпо этилаётган «Шаҳидлар хотираси» мажмуи қурилишида бўлган киши халқимизнинг буюк ўтмишига таъзим айлаб, порлоқ келажаги йўлида амалга ошираётган улуғвор яратувчанлик ишларига тасаннолар айтмай қолмайди.

Бугун кўпчиликнинг нигоҳи қадалган, ҳар бир ўзгаришлардан диллар ҳайратга тушаётган бу муҳташам иншоотнинг ҳам юртбошимиз Ислом Каримовнинг қалб қўри, дил меҳри ила бевосита тавсиялари билан бунёд этилаётгани ҳеч кимга сир эмас. Зеро, давлатимиз раҳбарининг буюк аждодларимизга бўлган юксак ҳурмат-эҳтироми боис жонажон Ўзбекистонимизнинг ҳар бир гўшаси гуллаб-яшнаб, обод бўлиб бормоқда. Боғу-бўстонларга айланаяпти. Меҳнаткаш, заҳматкаш халқимизнинг не-не орзулари ушалиб, рўёбга чиқмоқда.

Халқимизнинг бошига оғир мусибатлар солган қатағон йиллари ва 16 феврал воқеалари биздан қанчалик узоқлашмасин унинг қалбларимизда қолдирган жароҳатлари ҳам барибир ҳали-бери битмайди. Маълумки, мажмуа тикланаётган бу ҳудуд ҳам оғир кунларни кўрган. Қатағон йилларида атоқли, маърифатпарвар шахсларнинг кўплари бу ерда отилиб, қатл қилинган эди. Орадан не-не йиллар ўтиб шаҳидлар қурбон бўлган жойда уларнинг ёрқин хотирасига бағишлаб бетакрор мажмуа бунёд этилмоқда. Яъни, яқин-яқингинада ҳам нигоҳдан панада, хувиллаб ётган, не-не мудҳиш воқеаларнинг гувоҳи бўлсада қаровсиз ҳолда қолган бу муборак, мўътабар жойга эндиликда ўзгача файзу тароват кириб бормоқда.

Мажмуанинг 20 гектар ерни эгаллаган қурилиш майдонида ишлар кундан-кунга жадал паллага кириб бораяпти. «Паркентсувқурилиш» тресті бунёдкорлари билан биргаликда бу ерда ҳозир бўлган қатор ҳашарчилар иншоотни мўътабар кун — 9 Майга қадар қуриб битказиш, Хотира ва Қадрлаш кунигача ишга тушириш иштиёқида иш суръатини тобора жадаллаштирмоқдалар. 20 дан ортиқ ташқи пудратчи ташкилотлар ҳам уларга мададкор бўлишмоқда. Иншоот қурилишида ҳар бир қурувчию йўлсознинг, метро бунёдкорию мутахассиснинг, қўйингки, самолётсозлардан тортиб Юнусобод тумани ҳокимлиги вакилларининг ҳам беқиёс ҳиссалари бор.

— Бирон иншоот ёки қурилиш бу ердаги каби ҳеч қачон жадал тусга кирмаган, — дейди биз билан суҳбатда бош пудратчи ташкилот — «Паркентсувқурилиш» трестининг бош муҳандиси Шариф Маҳмудов. — Бу мўътабар зиёратгоҳни шарқона турмуш тарзимизга хос, миллий табиатимизга мос равишда Тошкентнинг энг гўзал сўлим масканларидан бирига айлантиришга бош қўшаётганимиздан мамнунмиз. Ёрдамчи пудратчи ташкилотлар билан биргаликда ҳашарчиларни айтмайсизми? Улар ўз кўнгил хоҳишлари ила қалбларидаги ўзгача туғён билан қурилишга алоҳида кўркамлик ва файз бағишлаш учун қўлларидан келган ишларни аямаяптилар. Қилинаётган меҳнат, мислсиз ўзгаришлар боис Бўзсув соҳилидаги бу қадим ер ўзининг бетакрор қиёфасига эга бўлмоқда.

Ҳадемай шаҳримиз қиёфасига узукка қўйилган ёқут кўздек ярашиб тушган «Шаҳидлар хотираси» мажмуини юртдошларимиз зиёрат айлашдек бахтга мушарраф бўладилар. Албатта ўша дамларда кўпчиликнинг қалбида қатағон йиллари ва 16 февраль воқеалари боис рўй берган мудҳиш воқеалар гавдаланади. Унда шаҳид кетган не-не азиз инсонларни руҳларига таъзим айлаб, биз доимо огоҳ бўлишимизни, ҳушёр турмуш тарзи ҳаётимизни безашини ният қиламиз. Ва дилимизда туғилган фикр тилимизга кўчади: бу гўзал маскан халқпарвар Юртбошимизнинг бугунги тараққиётимиз ва равнақимизни кўраолмаётган ҳар хил тажовузкор ва ёвуз кучларга қарата қилган яна бир адолатли ишининг юксак намунасидир.

Рустам АҲМАДАЛИЕВ.
«Адолат» мухбири.

9 Май — Хотира ва Қадрлаш куни

УЛАР МАНГУ БАРҲАЁТ

Жангда ҳалок бўлган, қайда номаълум,
Ёқмадик шамчироқ қабри бошига.
Ёдгорлик ўрнатиб, шаҳидлар дея,
Номларин ёзолдик мармар тошига!

Уларнинг ҳар бири чиндан қаҳрамон,
Жангларда қон кечган сизни-бизни деб.
Ҳали уйланмаган шерзод йигитлар
Сўз бериб кузатган дилбар қизни деб.

Шу мардлик туфайли мангудир ҳаёт,
Шаҳидлар ҳам, шаҳидлар тирик!
Истиқлол эрк берган, озод, ҳур юртда —
Тўю тантанага улар ҳам шерик!

Ишонинг шаҳидлар, сўзимиз қатъий,
Асло унутмаймиз сизларни бир зум.
Хотира кунида бошимиз эгик,
Руҳингиз шод этиб, қиламиз таъзим!

Мамажон ХОЛИҚОВ.

ЛИЦЕЙДА САЙЛОВ ЎТКАЗИЛДИ

Навоий вилояти Навбаҳор туманидаги «Уч тут» нафис санъат лицейи ўқувчилари президентлик сайловини ўтказишди. Бундан кузатилган мақсад ёшларни эркин фикрлашга, демократик тамойилларга ўргатиш, уларда Ватанга садоқат, фидойилик, мамлакат истиқболи учун хизмат қилиш туйғуларини камол топтиришдан иборатдир.

Сайловга тайёргарлик бир ой олдин бошланиб, бу давр мобайнида ўқувчилар ўртасида тарғибот ва ташвиқот ишлари олиб борилди. Саккиз нафар ўқувчи лицей президентлигига номзод этиб кўрсатилди. Уларнинг ҳар бири ўз дастурларига эга бўлиб, унда мазкур ўқув юрти равнақи кўзда тутилганди.

Лицей президентлиги учун ўтказилган сайловда ўқувчиларнинг ҳар бири ўзи танлаган номзод учун овоз берди. Сайлов натижаларига кўра энг кўп овоз олган Улуғбек Муҳамедов лицей президенти этиб сайланди.

— Мен ўз сайловолди дастурим асосида шу лицей равнақи, ривожи йўлида бирга таълим олаётган тенгқурларим билан ҳамкорликда мавжуд имкониятларимни ишга соламан, — деди у «Туркистон-пресс» мухбири билан суҳбатда. — Келажакда биз — лицей ўқувчилари она-Ватан учун қайғурадиган, билимли кишилар бўлиб етишишга ҳаракат қиламиз.

Ёшлар келажагимиз. Ўзбекистонимизни ҳар томонлама ривожланган, буюк давлатга айлантиришда уларнинг билими, ақл-заковати қўл келиши тайин. Шунинг учун ҳам юртбошимиз ёшларнинг пухта билим олишларига алоҳида аҳамият беряптилар.

Тошкент Шарқшунослик институтида талабаларнинг фан асосларини мукаммал эгаллашлари учун ҳамма шароит яратилган. Бой кутубхона, замонавий техника билан жиҳозланган кабинетлар ёшлар хизматида.

СУРАТДА: биринчи курс талабалари мутоала залида.

Бурхон РИЗОҚУЛОВ олган сурат.

● *«Адолат»га жавоб берадилар*

«Сергак телефон» материаллари изидан

СОТУВДА КЎПАЙТИРИЛАДИ

Самарқанд вилояти «Матбуот уюшмаси» масъулияти чекланган жамияти «Адолат» газетасининг 2000 йил 19 март 9-сонида чоп этилган «Адолат»ни Каттақўрғондан тополмадим» — сарлавҳали танқидий мақолани жамоа ходимлари ўртасида муҳокама қилиб чиқди.

Ҳозирда «Адолат» газетаси вилоят шаҳарларидаги рўзномалар «киоска»ларига 131 нусхада тарқатилмоқда. Шу жумладан, Каттақўрғон шаҳрига 10 нусха етказимоқда. Кейинги талабларни ҳисобга олиб, вилоят шаҳарларидаги «киоска»лар учун яна 50 нусха «Адолат» газетаси сотувга чиқарилаяпти.

Биз келгусида ҳам Сизлар билан яқин ҳамкорликда ишлаш ниятидамиз.

З. ЦИМЕРМАН,
Самарқанд вилояти «Матбуот уюшмаси» жамияти директори.

● Алмати шаҳрида Евроосиё иқтисодиёт саммити очилади. Ушбу халқаро конференция Бутунжаҳон Давос форуми шафелиги остида бизнес ва иқтисодиётни ривожлантириш муаммолари юзасидан ўтказилмоқда.

● **Фаластин раҳбари Ёсир Арофат Миср Президенти Ҳусни Муборак билан учрашди. Ушбу учрашувда Фаластин раҳбарининг АҚШга ташрифидан сўнг Яқин Шарқда тинчлик ўрнатиш жараёнининг истиқболдаги ривожи масалалари муҳокама қилинди.**

● Қирғизистоннинг Ўш шаҳрида Марказий Осиё минтақаси мамлакатлари ва Россия махсус хизматлари ва миллий хавфсизлик вазирликлари раҳбарларининг учрашуви бўлиб ўтди. Унда халқаро терроризмга қарши курашдаги сайъ-ҳаракатларни кучайтириш муаммолари муҳокама қилинди.

● **Дакарда таълим бўйича Бутунжаҳон форуми ўз ишини бошлайди.**

● Эртага Туркияда мамлакат Президенти сайловлари бўйича овоз беришнинг биринчи босқичи бўлиб ўтиши керак.

● **Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Нью-Йоркдаги қароргоҳида ядро қуролларини тарқатмаслик ҳақидаги шартноманинг амал қилинишини кўриб чиқиш бўйича олтинчи халқаро конференция ўз ишини бошлади.**

● Эфиопия ўзининг Берлиндаги элчисини чақириб олди.

● **Ҳинд меъморчилиги намуналари.**

● **Москвада Россия ва Беларусь иттифоқи Вазирлар Кенгашининг биринчи мажлиси очилди. Унда икки давлатнинг биргаликдаги бюджети тасдиқланди.**

● Эрон ҳукумати ислом дини ва ислом инқилоби руҳига зид бўлган мақолалар чоп этгани учун мамлакатдаги 12 газета ва журналлар фаолиятини тўхтатиб қўйди.

● **Киевда бундан 14 йил муқаддам рўй берган Чернобиль атом электр станциясидаги фожиа оқибатида ҳалок бўлганларнинг хотирасига бағишланган митинг бўлиб ўтади.**

● Алматида уруш ва тинчлик Британия институтининг бўлими очилди.

● **Грузия Президенти Э. Шеварднадзе мамлакатга келган Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти парламент ассамблеясининг раиси Х. Дайн билан музокаралар олиб борди.**

● Ҳиндистон Бош вазири Атал Бихари Важпаи мамлакат халқини кучли қурғоқчиликни бошдан кечираётган Ражастон, Гужарат каби штатлар аҳолисига ёрдам кўрсатишга даъват этди.

● **Белград кўчасида Югославия Президенти С. Милошевичнинг яқин сафдошларидан бири — миллий авиакомпания директори Ж. Петкович отиб ташланди.**

Қилмиш-қидирмиш

МЕНИНГ НАФСИМ БАЛОДИР...

Айрим одамлар ёлғон сўзлаб, бебурдлик қилиб, ўзаро тузилган шартнома шартларини бузиб, бойлик орттиришга уриняптилар. Ваҳоланки, мамлакатимизда кескир қонун бор. Ундан юз ўгириб ёки уни четлаб ўтиб бўлмайди. Аммо Наманган шаҳридаги «Нуробод» жамоа корхонаси раҳбари Олмосхон Ҳошимов буни тушуниб етмаяпти. Шунинг учун унинг ғайриқонуний фаолияти устидан вилоят хўжалик судига кетма-кет даъво аризалари тушиб турибди. Ана шундай аризалардан бири Учқўрғон туманидаги «Учқўрғондонмаҳсулотлари» ҳиссадорлик жамиятидан.

Судда аниқланишига қараганда «Нуробод» жамоа корхонаси низомида аҳолига транспорт хизмати ва енгил машиналарга техник хизмат кўрсатиш лозим бўлган ҳолда унинг бошлиғи О. Ҳошимов мўмай даромад топишнинг бошқа йўлларини қидирди. У «Учқўрғондонмаҳсулотлари»ни тузоғига илинтирди. Ниҳоят 1996 йили 13 та ва 1997 йили иккита ишонч қоғози орқали 110 тонна кепак маҳсулотини олиб, пуллашга эришди. Қараса, ҳиссадорлик жамиятидагилар қинғирликни билмайдиган, ҳар қандай одамга ҳам ишонаверадиганлардан экан. У бундай фойдаланиб, 260000 сўмлик векселни ҳам хамирдан қил суғургандай қилиб олди. Ўшанда бир киши О. Ҳошимовдан сўраб қолди.

— Шунча нарсани олаяпсиз-у, қайтариш нима бўлади, хўжайин.

— «Қайтариш» деган совуқ гапни гапирма, — деди айёрона кулиб. — «Ол-у, олдирма, тағида қолдирма», деган гапни эшитганмисан? Бахтимизга лақмалар кўпроқ бўлаверсин... Сан ўйлаб кўр, — сўзида давом этди О. Ҳошимов. — Лақма бўлмаса, тонна-тонналаб кепагу омухта емлар кўчада қолганми? Корхонам бир машина тузатадиган устахона бўлса, савдога, чорвачиликка алоқаси бўлмаса, бунинг устига шартнома тузилмаган бўлса... Хе, ишонч қоғозини кўчадаги одам ҳам ёзиб бераверади-да. Баъзи одамлар ҳатто тулкини гўштга илинтирар экан. Мен эса «сўзга илинтираман. Қойилмисан? Илинтирганидаям маҳсулотини олдим, ҳам қимматбаҳо қоғозини...

Ниҳоят 1997 йил охирига етдиямки, «Нуробод»дан хабар йўқ. «Учқўрғондонмаҳсулотлари»дагилар қорасини кўрсатмай кетган О. Ҳошимовнинг қарзларини ҳисоблаб кўришса, 360 минг сўмга етибди. Шундан сўнг қаердасан «Нуробод» деб хат ёзилди, қўнғироқ қилинди, қидирилди... Ҳайрон қоладиган жойи шундаки, олишда ипакдай эшилган Олмосхон қарзни беришга келганда тўлашдан бош тортаяпти.

«Учқўрғондонмаҳсулотлари» вилоят хўжалик судига даъво аризаси билан мурожаат қилишга мажбур бўлди. Суд бу низоли ишни кўриб чиқиб, даъвогар фойдасига «Нуробод» жамоа корхонасидан 360 минг 456 сўм асосий қарзни, 10 минг 813 сўм давлат божини ҳамда 495 сўм суд харажатлари — жами 371 минг 764 сўм ундиришга қарор қилди.

Аслида О. Ҳошимов фақат Учқўрғондаги ҳиссадорлик жамиятини алдагани йўқ. Унинг тузоғига илинганлар кўп эди. Шунинг учун унинг бир оёғи эмас, иккала оёғи ҳам судда бўлиб қолди. Бу гал уни Фарғона шаҳар «Ўзнефтқайтаишлабчиқариш» бирлашмаси хўжалик судига берганди. Даъво аризасида келтирилишича «Нуробод» жамоа корхонаси 1997 йил май ойида «Ўзнефтқайтаишлабчиқариш» бирлашмаси билан шартнома тузиб, 11 минг 547 метр нотўқима материал етказиб беришга ваъда қилган экан. Бирлашмада ана шундай нотўқимага эҳтиёж борки, шартнома тузди. О. Ҳошимов эса «шартнома бир қоғоз-да» деб ўйлади. Аммо фарғоналиклар «бир қоғоз» эмаслигини кўрсатиб қўйишди.

Вилоят хўжалик судига берилган даъво аризасида, жумладан, шундай сўзлар бор: «...жавобгар маҳсулотни етказиб бермай, шартнома мажбуриятларини бажармаганлиги сабабли маҳсулот қийматининг 10 фоизи миқдорида 37 минг 295 сўм жарима ва тўланган давлат божларини ундириб берилишини сўраймиз».

Хўжалик суди бирлашма даъвосини атрофлича ўрганди. Ишдаги мавжуд ҳужжатларга ва суд мажлисида аниқланган ҳолатларга кўра «Нуробод» жамоа корхонаси раҳбари нафси ўпқон О. Ҳошимов шартнома шартларини лозим даражада бажармаган ва натижада «Ўзнефтқайтаишлабчиқариш» иқтисодий зарар кўришига сабабчи бўлган. Шунинг учун суд уни Ўзбекистон Республикасининг «Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги Кодекси»нинг тегишли моддалари билан жавобгарликка тортди. Яъни, жами 90 минг 409 сўм ундирилишига ҳамда Ўзбекистон Республикасининг «Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги Кодекси»нинг 176-прим моддасига мувофик Олмосхон Ҳошимовни энг кам иш ҳақининг 10 баравари миқдорида жаримага тортиш юзасидан ҳал қилув қарорини чиқарди.

Шунинг билан «олмоқнинг бермоғи бор», деган нақлни писанд қилмаган О. Ҳошимовнинг бошидаги «тўқмоқ»лар дўпполаши тугади деб, ўйларсиз. Асло. Юқоридаги биз айтган судбозликлар 1998 йилда бўлган эди. Ўтган йили ҳам унинг пайтавасига қурт тушди. Энди вилоят хўжалик судига «Нуробод»дан дод деб, вилоят «Бизнес фонд» бошқармаси ариза берди.

Маълум бўлишича, ишнинг каттаси бўёқда экан. Ҳар икки нодавлат меҳнат жамоаси ўртасида 1997 йил 7 август куни 4-сонли шартнома имзоланган экан. Бу ҳужжатга кўра аҳолига автотранспорт хизмати кўрсатиш учун «Нуробод» жамоа корхонасига 2 миллиона 450 минг сўм имтиёзли қарз (кредит) берилган. Тўлаш муддати 60 ой бўлиб, 15 фоиз йиллик устама тўлаш ҳам шартномада бор.

Устама фоиз тўловлари 1998 йилнинг биринчи чорагидан тўлаб бориш кўрсатилган бўлсада, О. Ҳошимов шу шартни унутди. У катта миқдордаги пулнинг ҳарорати билан бирданига «Нексия» ва «Тико» автомшиналарини сотиб олди.

«Бизнес-фонд» билан тузилган шартнома шартлари унутилгани учун асосий қарзлар устама фоизлар кун сайин»болалаб» борди. Ниҳоят қарз берган бошқарма томонидан текшириб кўрилганида жамоа корхонаси шартнома шартларини бу жиҳатдан ҳам бузиб, маблағни мақсадга мувофиқ ишлатмаганлигини аниқлади. Шунда асосий қарзи икки миллион 180 минг сўмга ва фоизлари 370 минг 945 сўмга етган эди. Даъвогар аризасида қарзларини ундириб олиш учун суд жараёнида жавобгари билан ўзаро келишиб, олганлигини ва келишув битимини тасдиқлаб беришни сўрайди.

...Суриштирув ва текширишлар шуни кўрсатдики, «Нуробод»нинг «Ўзнефтниқайтаишлабчиқариш» давлат бирлашмаси билан олди-берди алоқаси 1996 йилдан бошланган. У олдин бирлашмадан 1,5 миллион сўмликдан ортиқ транспорт мойини олиб, пулини қисман тўлаб, қолган 274 минг сўмини бермай қочиб юрган.

Шу орада низоли вексел масласи ҳам аралашиб қолди. Нима бўлдию «Ўзнефтниқайтаишлабчиқариш» ходимлари О. Ҳошимов бошлиқ жамоа корхонасининг етказиб берган маҳсулоти учун янглишиб, икки марта маблағ ўтказиб юборибдилар. Улар адашганликларини билгач, «Нуробод»га мурожаат қилиб, ўтказилган маблағнинг тегишли қисми қайтариб берилишини сўрашган. Аммо О. Ҳошимов бу илтимосни ҳам бажармагани учун ҳақдор фарғоналиклар 1997 йили ҳам вилоятимиз хўжалик судига мурожаат қилишган эди.

Юқоридагиларга кўра суд «Нуробод»нинг банкда пули бўлмаганлигини ҳисобга олиб, тўловни унинг мол-мулкига қаратди. Натижада ихтиёридаги «Тико» енгил автомашинаси ва бир қанча қимматбаҳо дастгоҳлар Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи ҳисобига ўтказилди.

Текширишда «Нексия»ни қоидага хилоф равишда Бобур Ҳошимов номига расмийлаштириб, хусусий давлат белгиси олинганлиги ҳам маълум бўлди. Бундан ташқари, гарчи у «Нексия»дан киракашликда фойдаланаётган бўлсада, аҳолига автотранспорт хизмати кўрсатиш учун лицензияси йўқлиги, киракашликдан тушган даромад кирим қилиниб, банкка топширилмаганлиги ва ундан солиқ тўланманганлиги кабилар ҳам аниқланди. Суд ижрочиси ва аудитор томонидан корхонанинг ҳисобот ҳужжатлари талаб қилинганида уларни топиб беришдан бош тортди. Албатта, жамоа корхонаси бошлиғи ҳужжатларни бекорга яширмаган. Чунки уларни титкилаган сари ичидан «лой» чиқаверишини устамонлар яхши билишган.

Суд ҳақиқий ҳолатни яхши ўрганиб чиққанидан кейин, бошқарма билан жамоа корхонаси ўртасида тузилган кредит шартномасини бекор қилди. Бундан ташқари, келишув битимини тасдиқлашни рад этди. Шунингдек улар ўртасида 1997 йил август ойида тузилган кредит шартномасини бекор қилди. «Нуробод»нинг банкдаги ҳисоб рақамидан ва унга қарашли мол-мулкидан «Бизнес фонд» фойдасига икки миллион 180 минг сўм кредитдан бўлган асосий қарзини, 370 минг 945 сўм устама фоизни ҳамда 51018 сўм давлат божи ва 550 сўм харажатини — жами икки миллион 602 минг 513 сўмни ундириш бўйича суд қарор қабул қилди.

Белгиланган чора фақат юқоридагилар эмас, вилоят хўжалик суди судьяси Олмосхон Ҳошимовнинг ҳаракатларида жиноят аломатлари борлигини ҳисобга олиб, унга нисбатан хусусий ажрим чиқарди ва жиноят иши қўзғатиш ҳақида қарор чиқарди.

Юнусхон ДАДАБОЕВ,
Наманган вилоят хўжалик суди судьяси,
Тожиддин ҒОЗИЕВ,
жамоатчи мухбир.

● *Қутлов*

ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ НАМАНГАН ВИЛОЯТИ КЕНГАШИГА!

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Наманган вилояти Кенгашининг ташкил этилганига беш йил тўлди.

Бу давр ичида Наманганда партия ташкилотининг мавқейини мустаҳкамлаш, кенг омма орасига чуқур кириб бориши учун барча шарт-шароитларни яратиш, аҳолининг ҳуқуқий онгини ошириш, партия Дастури ва Низомида белгиланган вазифаларни изчил ҳаётга татбиқ этиш, ислоҳотларни юзага чиқариш, қўйингки, кўплаб соҳаларда муайян ишлар амалга оширилди ва бой тажрибалар тўпланди. Шу билан биргаликда партия ташкилоти янги аъзолар ҳисобига кенгайиб, унинг сифат таркиби яхшиланди.

Айни пайтда партия ташкилотига бирлашган туман ва шаҳар Кенгашлари, партия фаоллари ва хайрихоҳлари билан биргаликда юртимизда кенг кўламда амалга оширилаётган ижобий ўзгаришларга муносиб ҳисса қўшишга, ҳар томонлама амалга оширилаётган ислоҳотларни жадаллашувига, бу орқали Ўзбекистоннинг буюк келажагига ҳозирдан мустаҳкам пойдевор яратишга бир тану бир жон бўлиб улуш қўшмоқдалар.

Биз вилоят партия ташкилотини, унинг теварагига бирлашган туман ва шаҳар Кенгашларини, бошланғич партия ташкилотларини, барча партия аъзоларини ва унинг хайрихоҳларини вилоят партия Кенгаши ташкил этилганлигининг беш йиллиги билан самимий муборакбод этиб, келгуси ишларида улкан зафарлар тилаймиз.

Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши.

Тадбиркорга омад ёр

ҚОДИР ОТАНИНГ МЎЪЖИЗАСИ

Баланд бўйли, юришлари дадил, юзларидан нур ёғилиб турувчи бу отахонни кўпчилик касбдошларим яхши билишади. Мен ҳам Қодир хожи Мўминовни деярли ўн йилдан бери биламан. Ҳар гал учрашганимда бирор янгилик яратиб, унда элу юртни баҳраманд этиш ташвиши билан юрганини кўраман.

Менга маълум бўлишича Қодир отанинг суяги меҳнатда қотган. Қарийб 60 йиллик меҳнати давомида ер илмининг «академиги» бўлиб кетган десам муболаға бўлмас. Отахон тупроқни кафтига шундай олади-да, унумдорлиги ё унумдормаслигини айтиб бера олади. Экинга, ўсимликка бир назар ташлагандаёқ ўғит деяптими, сув сўраяптими, билиб олади. Шунга яраша ҳолол меҳнат қилиб, ҳам кўп, ҳам сифатли ҳосил етиштириб, довруғ қозонган.

Яқинда Қодир ота таҳририятга ташриф буюрдилар. Салом-аликдан сўнг:

– Боғдорчиликда бир янгилик қилдим. Синовдан яхши ўтди. Худо хоҳласа фойдаси катта. Бир бориб ўзларингиз кўрмайсизларми, – деб қолдилар.

Бордик. Эшикдан киришингиз билан чорроққина ховлида турли нав гилослар ичида кўрасиз ўзингизни. Дарахтлар шиғил мева туккан. Шохларида маржондек осилиб турибди.

Ажабланиб боқаётганимизни кўрган отахон:

– Гилос ер танлайди. Тупроғини текшириб, ўғитлаб турилса, ҳосилни тўкиб солади. Энг нозик палла баҳорда гуллаган даври бўлади. Агар эътиборсизлик қилинса гулини тўкиб юбориши мумкин, – дедилар гилосларга ишора қилиб.

Томорқа ичкарисига ўтамиз. Ўртада бўйи 38 метрли, эни 10 метрли баланд ишком. Ишком сўрисидан бир метрдан ташлаб иссиқхона қурилган. Ичи тўла лимон дарахтлари. Бурчакдаги катакда 20 чоғли товуқлар. Лимон дарахтлари тагида эса кўкпиёз, саримсоқпиёз, редиска, турли кўкаталар барқ уриб ўсиб ётибди.

– Мана шу ердан, – дейди Қодир ота, – йилига 1–1,5 тонна узум, 2–2,5 тонна лимон олаяпман. Кўкат, редискалар кишин-ёзин оиламга даромад келтираяпти. Қишда ток устини ёпаман. Ана шунда узум эрта етилади. Тоифи узумнинг майда пишганини кўрганмисиз?

– Йўқ, – деймиз ажабланиб.

– Мен пиширганман. – Ана шу усул қўлланилса май ойидан то кеч кузгача узум еяверасиз. Агар бир иккита ток занги лимонли иссиқхона ичига киритиб қўйилса, қишда ҳам «свежий» узум дастурхонингиздан аримайди. Менинг бу ишимни вилоят, туман раҳбарлари келиб кўришган. Улар билан ташриф буюрган Америка ва Германиядан келган меҳмонлар озгина ердан кўп миқдорда ҳосил олаётганимизга қойил қолишган. Қани энди ҳамма ерда ҳам ушбу тажрибам кенг қўлланилсаю, ҳалқим дастурхони тўлиб-тошиб фаровонлик тезроқ келса...

Ҳа, еримизнинг тупроғини зарга қиёслаймиз. Лекин холва деган билан оғиз чучимагандек, ҳақиқий зарни ҳалол меҳнат, ақл заковат, илм-тажриба билан бунёдга келтириш мумкин. Бунинг учун имконият етарли. Шундай имкониятлардан бири Қодир отанинг мўъжизасидир. Бу мўъжизага оғизда хайратланавермай, уни кенг миқёсда, яъни ҳар бир хонадонда, хўжаликларда қўлласак ҳаммамиз орзу қилаётган тўкинчиликка тезроқ етишамиз.

Каримжон РИХСИЕВ,

Суратда: 75 ёшли Қодир хожи ота Мўминов ўзи барпо этган боғда.

Бурҳон РИЗОҚУЛОВ олган сурат.

Атроф-муҳит ва мувозанат

БОРМИСИЗ, БЕЧОРА БАЛИҚЛАР?!

Болалигимизда тоғдан оқиб тушувчи ариқлардан балиқ овлардик. Катта харсанглар остидаги ҳовузларда (биз уларни гум деб атардик), кавакларда ғиж-ғиж балиқлар яшарди. Шу гумлардан лоақал биттасининг суви бошқа ўзанга оқизилса, сўнг челак билан сеплаб ташланса, истаганча балиқ тутиш мумкин эди. У пайтларда ҳеч ким майда балиқларга озор бермас, фақат йирикларини саралаб олишарди. Маълум вақт ўтгач, шу гумнинг сувини яна бошқа ўзанга ташласангиз, тағин кўнглингиз тўлгунча балиқ тутардингиз, чунки тоғлар тепасидан бошланиб, охири Чирчиқ дарёсига қўшилувчи ариқларнинг бошидан оёғигача лиқ тўла балиқ яшарди...

Кейинчалик, яъни ўттиз йиллар чамаси муқаддам ҳаммамиз бирданига «тараққийлаша» бошладик. Дастлаб турли-туман қармоқлар пайдо бўлди. Кўп ўтмасдан ҳар хил турларни ишлата бошладилар. Кейин «ҳашам» деган гаплар чиқди. Буларнинг бари унчалик жон койитмай балиқ овлашнинг янги усуллари эди. Бора-бора нафси ҳаккалак отган баъзи бир балиқ кушандалари ваҳшийликка бутунлай юз бурдилар. Улар ҳар хил кимёвий моддаларни ариқларнинг энг тепасидан оқизишиб, балиқларни аёвсиз қирғин қилишга киришдилар. Шундай қилиб, йигирма-ўттиз йиллар аввал бизнинг Оқтош ҳудудимиздаги уч-тўртта ариқлар шу хилдаги табиат кушандалари дастидан тамоман ўлик сув ўзанларига айланиб бўлган эди. Эшакларга қоп-қоп хлор ортиб, ариқ бошига кетаётганларни ҳамма кўриб турарди-ю, ҳеч ким уларнинг йўлини тўсмасди. Хлорларни сувга оқизиб, ўрнига қоп-қоп балиқ ортиб қайтувчи очофатлар сал вақтдаёқ тоғ ариқларини бутунлай «тозалаб» бўлган эдилар...

Ўқиш ва иш билан бўлиб шаҳарда яшаб юрганлигим учун мен дастлаб бу воқеалардан бехабар эдим. Аҳён-аҳёнги дам олиш кунларида, байрамларда қишлоғимизга борганимда, табиийки, балиқларга тўлиб-тошиб турадиган тоғ ариқларини қўмсардим. Аммо, бу сувларда яшовчи хонбалиқлардан ном-нишон ҳам қолмаган эди. Энди нима қилиш керак? Бу ўзанларда яна балиқлар пайдо қилиш ва кўпайтириш мақсадида махсус идишларда хонбалиқларни олиб чиқиб катта гумларга қўйиб юборардим. Шу сабаблими ёки сув тошган кезларида Чирчиқ дарёсидан ўрлаб чиқишармикин, ишқилиб, ариқларимизда яна балиқлар кўпайиб қолди. Биз – ариқларимизда балиқларни қайта тиклаш ва кўпайтиришга бел боғлаган кўнгиллилар ниҳоятда шод эдик.

Навбатма-навбат ўзанларни назорат қилиб турардик. Балиқ кушандаларини неча бор йўлини тўсишга ҳам улгурганмиз. Аммо ёмон ниятли ғаламис кимсалар бари бир фурсат топар экан. Биз ғафлатда қолган кунларнинг бирида хлордан ҳам ўн чандон кучли кимёвий суюқ модда олиб чиқиб, ариқ бошидаги шаршарадан тўкибдилар! Бунинг оқибатида нафақат балиқлар, сой сувидаги жамики тирик жонлар қирилиб битди. Ойлар давомида биз сув ичадиган ариқлардан заҳарли кимёвий модданинг бадбўй ҳиди анқиб турди. Даҳшатли шу воқеадан сўнг ўн беш – йигирма йиллар ўтиб кетса ҳам ариқларимизда балиқ пайдо бўла олгани йўқ...

Тоғ қишлоқларидан бирини азал-азалдан мазали хонбалиқ билан таъминлаб келган бу ариқ фожиаси юртимизнинг бошқа жойларида содир бўлмаётганига ким кафолат бера олади? Мен Ўзбекистонимизнинг жуда кўп жойларида бўлиб одамлар билан суҳбатлашганман, айнан биздагига ўхшаш ҳолларнинг гувоҳи бўлганман, балиқ овлашда шу пайтгача ҳеч ким эшитмаган яна баъзи усулларни қўллаётганларини ҳам кўрганман. Масалан, электр токи орқали балиқларга қирон солиш усули заҳарли химикат оқизишдан сира қолишмайди. Тоқ тарқатилган сув ҳавзасида ҳам биронта тирик жон соғ қолиши мумкин эмас. Эҳтиётсизлик қилса, кушандaнинг ўзи ҳам нобуд бўлиши ҳеч гап эмас...

Балиқ кушандаларининг бу каби усуллари балиқларга тўғридан тўғри қирон солувчи ёвузликлардир. Об-ҳаёт оламига мудом фалокат келтирувчи офатларнинг яна бошқа турлари ҳам бор. Яъни, катта-кичик ҳар хил корхоналар ифлос ва ўта заҳарли чиқиндиларини оқар сувларга оқизиши оқибатида жуда катта йўқотишлар содир бўлаётир. Заҳарли бу оқовалар катта-кичик ариқлардан бошланиб дарёларгача, охир-оқибатда эса Орол кўлигача бўлган масофадаги балиқларни ҳалокатга учратмоқда. Биз – одамлар томонидан кўра-била туриб содир этилаётган хунук, ҳатто даҳшатли бундай ёвузликлар лоақал бундан буён тўхтатилмаса, оқибати яхшилик билан тугамаса керак.

Ҳаммамиздаги энг асосий иллат шуки, барчамиз, ҳатто мазкур соҳанинг «нонини» еб тириклик ўтказаётган муҳофазачилар ҳам ўзларини ута лоқайд ва бепарво тутадилар. «Ёмон кўринишнинг, душман орттиришнинг менга нима кераги бор?!», деган иллат кўпчилигимизнинг қон-қонимизга сингиб кетган. Мана бир мисол: «Чорвоқ сув омборининг юқори қисмига тасодифан бориб қолган эдик. Денгиз кўтарилиб, атрофидаги қишлоқларнинг этакларигача сув етиб борган ёз кезлари эди. Атрофда юз-юзлаб одамлар чўмиляпти, салқинлаяпти, хуллас, ҳар ким ўз иши билан овора. Йигирма чоғли йигитлар эса воллейбол тўри сингари узун тўрни қатор туриб тутганча балиқ овлаяптилар. Бундай кунларда айниқса зоғора балиқлар ўтлар орасидан озуқа излаб қирғоқ яқинларига бораверади. Буни яхши билган балиқ кушандалари махсус тўрлар воситасида бир қамаганда неча ўнлаб йирик балиқларни тутиб олишар экан. Чорвоқ денгизи атрофидаги қишлоқларда бундай олғирлар тўлиб-тошиб ётибди. Улар фақат ўзлари тановвул қилиш учунгина эмас, бойлик орттириш мақсадида ҳам бутун ёз давомида шу иш билан машғул бўлишади. Моторли қайиқларда денгизни назорат қилиб юрганлар айланиб келадилар-да, балиқ кушандаларини нимагадир «кўрмай» ўтиб кетаверадилар...

Бу каби ҳангомалар ёзнинг иссиқ кунларида, сувдан ҳеч ким чўчимайдиган пайтларда содир этилади. Ҳаҳратон қиш кунларида-чи? Бечора балиқлар лоақал шу мавсумда тинчгина яшар, деб ўйларсиз. Янглишасиз. Бу мавсумда ҳам қармоқ, электр токи, заҳарли химикатларни оқизиш усулларидан ташқари, балиқхўрларнинг кўз кўриб, қулоқ эшитмаган яна бир «ҳунари» бор экан! Энг паст ҳароратли бу мавсумда айниқса катта дарёларнинг тоғлар оралиғида қисмида йирик-йирик хонбалиқ ва шохбалиқлар исиниб олиш ва хурак топиш илинжида турли томонлардан оқиб тушиб дарёга қўшилувчи булоқларнинг иликкина ўзанлари атрофида тизилишади. Буниям билиб олган шум балиқхўрлар қўшотар милтиқдан кетма-кет ўқ сочиб бир йўла ўнлаб балиқларни қўлга туширар эканлар!..

Табиий бойликларга, айниқса балиқларга қирон келтиришнинг турлари шунчалар кўп экан, тажовузкорлар йўлини тўсиш воситалари-чи? Бунинг учун, биринчи навбатда, жойлардаги катта-кичик раҳбарлар, айниқса фуқаролар йиғинлари раислари, маҳалла қўмиталари бошлиқлари енг шимариб астойдил ишга киришишлари, ўз тасарруфидаги халқни тўғри йўлга бошлашлари лозим. Тўғри йўл шуки, юртимиздаги табиий бойликлар, жумладан катта-кичик сувлардаги балиқлар ҳам шу ерлик одамларга тегишли эканлигини уларнинг ўзларига яхшилаб тушунтирмоқ керак. Сувларимиз балиқларга қанчалик тўла бўлса ҳар бир хонадоннинг қозонида шунчалик мўл-кўл ва лаззатли таомлар пишади, табиатимизни қўриқлаш учун доимий равишда умумхалқ ҳашари эълон қилишдан бошқа нажот йўли йўққа ўхшайди. Табиат назоратчилари эса ўз вазифаларини виждонан адо этсинлар. Юқорида таъкидлаганимиздек, кўриб туриб «кўрмай» ўтиб кетиш, қўл ковуштириб ўтириш каби иллатлардан тозаланиш, узоқ-яқин масканларга назорат учун тез-тез чиқиб туриш, қонунбузарларни қаттиқ жазолаш, халқнинг ҳамма қатламлари орасида доимий тушунтириш ишлари олиб бориш улар учун шарт бўлсин. Ахир бу йил балиқ йили-ку! Лоақал шуни эътиборга олайлик...

Асад АСИЛ,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси.

Изтиробли мактуб

ТАЗЪЙИҚ

Президентимиз биз тадбиркорларни қўллаб-қувватлаб, нақадар оқилона ва тўғри иш олиб бораётганидан қувоняпмиз. Бироқ, жойлардаги айрим мутасадди раҳбарларнинг қилмишидан ранжиб тоқатимиз тоқ бўлмоқда. Менинг «Эркин» кичик корхонасига раҳбарлик қилаётганимга ҳали кўп бўлгани йўқ. Менга қадар корхонага рахбарлик вазифасини турмуш ўроғим Рустам Қурбонов олиб борарди.

Гап шундаки, биз туман марказидаги деҳқон бозорининг яқинидаги ташландиқ ахлатхонага айланган жойни обод этиб, машина ва мол бозори қурдик. Корхонамизга тегишли ана шу бозор чиройли қурилганлиги ва кўзга ташланганлиги туфайли, билмадим туман раҳбарлари кимларгадир олиб бериш учун турмуш ўртоғимга нисбатан тазъйиқ ўтказа бошладилар.

1995 йил май ойида турмуш ўртоғим Рустам Қурбоновга нисбатан туҳмат уюштирилиб, уни қаматишди. Одил суд у кишига нисбатан туҳмат уюштирилганини аниқлади ва суд залидан озод қилди, ўзи ишлаётган туман деҳқон бозорига, ўз ишига тиклади. Хатирчиликларнинг аксарияти жуда яхши билади туман марказий бозори хароб аҳволда эди. Рустам Курбонов «Буюк Турон» бозорига директор этиб тайинлангач уни бутунлай қайта қурди, янги расталар бунёд этди. 8 миллион сўм сарф этилиши лозим бўлган қурилиш ишларини 2,5 миллион сўмга битказди. Туманимиз раҳбарлари унинг ана шу хизматларини эътиборга олмай, марказий бозор раҳбарлиги вазифасидан четлаштирди.

Ахир, турмуш ўртоғим марказий бозорга раҳбарлиги даврида «Гўзал» болалар боғчасига ҳомийлик қилди. 20-ўрта мактаб аълочи ўқувчиларига 6 та стипендия ажратди, тумандаги бир мактабни таъмирлашга ёрдам берди. Шунингдек, уруш ногиронларига ҳайр-эҳсонлар кўрсатди, туман марказидаги мачитни таъмирлатди. Амир Темур ҳиёбонини ободонлаштирди. Марказий шифохона туғруқхонасини бутунлай қайта таъмирлатди. Хуллас, турмуш ўртоғим Рустам Қурбоновнинг туман жамоат ва ободонлаштириш борасида қилган хизматлари беқиёсдир. У ҳамиша янгиликка, элга хизмат қилишга интилиб яшайди...

Бундан 7 йил муқаддам турмуш ўртоғим раҳбарлигида мол бозори очишга рухсат олдик. Бизга ажратилган жойни туман мутахассисларининг ўзлари кўздан кечириб, ўша ерда машина ва мол бозори қурса бўлиши мумкинлиги хақида рози бўлишди ва бу ҳақда туман раҳбариятининг қарори қабул қилинди. Юқорида қайд этганимдек ўша ерларни обод қилдик, атрофини ғишт билан ўраб, экологик муҳитга зарар етказмайдиган даражада қурилишлар бунёд этдик.

Тайёрга айёр туман раҳбарлари энди биздан бозорни тортиб олмоқчи бўлишяпти. Гўёки биз экологик муҳитга таъсир ўтказаётган эмишмиз. Агар гап экология ҳақида кетадиган бўлса, бозоримиз атрофида, яъни айни дарё ёқасидаги чўчқачилик фермаси, оҳак пишириш цехи, Алишер Навоий номли жамоа хўжалигининг товуқхонаси ва молхонаси ҳам борку! Нега энди уларга индамай бизга тазъйиқ ўтказишяпти. Ахир бу адолатдан эмас-ку?!

Мусаллам ҚУРБОНОВА,
Хатирчи туманидаги «Эркин» кичик корхонаси раҳбари.

Демократик давлат мезони

ҚОНУН ВА МАДАНИЯТ

Жамиятни эркинлаштириш, демократик қадриятларни қарор топтириш жараёни-жамиятнинг ривожланганлик даражаси, шаклланган сиёсий маданияти ва бу жараёнда фуқароларнинг нечоғлик иштирокига боғлиқ. Бундан ташқари, фақат қонуний асосга эга бўлган демократиягина жамиятда ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга хизмат қилиши мумкин.

Шу маънода демократия — қонун асосида ишлаш, қонунга итоат этиш демакдир. Чунки қонун бир кишининг ёки алоҳида бир гуруҳнинг хоҳиши асосида яратилмасдан, жамиятдаги барча кишиларнинг манфаатлари асосида яратилади. Бунинг учун Олий Мажлисга сайланган депутатлар халқнинг, аниқроғи унга овоз берган ижтимоий қатламнинг иродасини ифода этадилар. Шу сабабли қонунда турли манфаатларнинг бир-бирига мос келувчи томонлари ҳисобга олинган, манфаатлар мувозанати сақланган бўлади. Бошқача айтганда, бу ўзаро муросага келиниб, барча қатламлар манфаатларини ҳисобга олиб, қонун қабул қилиш ва шунга бўйсунишдир.

Ҳозирги кунда мамлакатимизда юқоридаги талабларга тўла жавоб берадиган Конституциямиз қабул қилинган. Албатта, қонунларнинг ҳаммасини бир кунда амалга ошириб бўлмайди. Бунинг учун аввало жамиятда ҳуқуқий маданиятни шакллантирмоғимиз лозим бўлади. Ҳуқуқий маданиятни шакллантирмасдан қонунчиликни таъминлаш, демак инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш мумкин эмас. Бизнинг халқимиз мулоҳазали, муросага келадиган халқ. Шунинг учун бизда ўзига хос, шарқона тартиб-интизом, қонунчилик мавжуд. Демак қонунчилик, тартиб-интизом таъминланган экан, шарқона демократия ҳам бор, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун етарли асос бор. Балки у қайсидир жиҳатлари билан Европача тартиб-интизомдан фарқ қилар, лекин у жамият, мамлакат тараққиётининг манфаатларига жавоб беради.

Энг мукаммал қонун ҳам ўз ҳолича фақат қонунийликни назарда тутувчи ҳужжатдир. Қонун амал қилиши учун нима зарур? Қонунга итоат қилиш бу шунчалик чақириқ бўлмасдан, юксак умумий маданият мезонидир. Шарқ халқлари ана шундай юксак маданият соҳиби бўлганлар. Биз бу юксак маданиятни ҳозирги замоннинг демократик тушунчасини бойитмоғимиз лозим бўлади. Баъзи бировлар қонунга итоатгўйликни мутелик билан тенглаштирадилар. Аслида қонунга итоат этиш, унга риоя қилиш мутелик бўлмасдан, балки юксак ҳуқуқий маданият белгисидир. Қонунга итоат этиш энг аввало қонунларни билишни тақозо этади. Фуқароларнинг онгли равишда қонун талабларига амал қилишлари бугун биз ҳаммамиз интилишимиз керак бўлган фазилат ҳисобланади. Чунки қонунни ҳурмат қилган, унга ҳамма бирдай итоат этган жамиятдагина кишиларнинг тинчлиги, тенглиги, ҳуқуқи ҳимоя қилиниши мумкин. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон бекиёс маданий ва маънавий ўсишни ўз тараққиётининг асоси деб билмоқда. Шу ҳолдагина инсоннинг ўзи ихтиёрий равишда халқи, давлати, жамияти, оиласи олдидаги масъулиятини тушуниб етади. Шариатда ҳам қонунга итоат юксак ахлоқий меъёр ҳисобланади.

Улуғ юртдошимиз, буюк олим Ал-Фробий инсон ва фуқаро ҳуқуқларини, давлат ва жамият асосларини, улар яхши фаолият кўрсатишини ҳуқуқий кафолатлаш қонунийликнинг мақсади, деб таъкидлаган эди. Қонунийлик инсон қандай ҳуқуқларга эгалиги ва шу ҳуқуқлар ҳаётга татбиқ этилиши учун давлат қандай тадбирларни амалга ошириши лозимлигини очиб беради. Демократия ва қонунийлик фуқаролар олдида давлатнинг мажбуриятлари билангина чекланмайди. Фуқаролар ҳам давлат олдида маълум мажбуриятлар тизимига эга бўлиб, бу мажбуриятлар қонунда ўз аксини топган бўлиши лозим.

Қонунда фуқароларнинг аниқ мажбуриятларини белгилаб қўйишдан хавфсираш демократияга эмас, балки боқимандаликка, тартибсизликка кўмаклашади. Ана шу ўзаро масъулият ҳисси қонунийликнинг кафолатидир.

Шахс ҳуқуқини жамият ҳуқуқига қарши қўйиш бизнинг кўҳна маърифатчилигимиз ва маданиятимизга ётдир. Шарқ маърифатчилигида шахс маънавий жиҳатдан бутун халқ томонидан ҳимоя қилинганлиги сабаблигина ривожланиш, ўз ҳаёти ва қадр-қимматини сақлаб қолиш имкониятига эга бўлган. Европа-Америка ҳуқуқи эса бошқа — шахснинг мутлақ ҳуқуқи устуворлигига асосланган. Шу сабабли инсон ҳуқуқларини таъминлаш борасида гап кетганда турли тушунишларга дуч келишимиз мумкин. Аммо биз иқтисодда ҳам, ижтимоий тараққиётда ҳам, қонунчиликда ҳам бировлардан кўчирмаяпмиз. Халқимиз Ўзбекистоннинг буюк келажагини қонунийликнинг мустаҳкам пойдеворига қурмоқда. Бунинг учун бизда ҳам тарихий, ҳам маънавий асос бор.

Чунки азал-азалдан ижтимоий ҳамжиҳатлик, тотувлик кишиларда ички эркинлик ҳиссини шакллантириб келган. Ички эркинлик эса кишини улкан ишларга бошлаши мумкин. Жисман эмас, фақат маънавий эркин кишигина бошқаларни ҳам эркинликка чорлайди. Фақат ички эркинликкина одамни ёлғон сўзлаш, хушомадгўйлик, ўғирлик каби иллатлардан сақлайди. Худди шундай ички эркинлик бутун бошли халқларни мутлақо манқурт, боқиманда бўлиб қолишдан асраб қолади. Ҳозирги замонда шундай ички эркинликнинг муҳим шарти ҳуқуқий маданиятдир. Ҳуқуқий маданияти юксак шахсгина эркинликни ҳам юксак маънавият даражасига кўтариши мумкин.

Курбонали ТОЖИБОЕВ,
Тошкент вилоят давлат педагогика институти «Умумий тарих ва ҳуқуқшунослик» кафедраси катта ўқитувчиси.

Ҳуқуқий ислоҳотлар йўлида

НАЗОРАТ ТАЪСИРЧАНЛИГИ УЧУН

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Иш ҳақининг ўз вақтида тўланиши учун вазирликлар, идоралар ва хўжалик юритувчи субъектлар раҳбарларининг жавобгарлигини ошириш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар белгилаш тўғрисида»ги қарорини амалга ошириш борасида Навоий вилояти прокуратураси ходимлари ҳам бир қатор ижобий ишларни бажаришмоқда.

Аслида қарорнинг амалий ижросини таъминлаш бевосита прокуратура органларига ҳам юклатилган бўлиб, уларнинг бу жабҳадаги вазифалари ноқонуний хатти-ҳаракатларнинг олдини олишда оддий ишловчи фуқаронинг ҳақ-ҳуқуқларини таъминлашдан иборатдир.

Вилоят прокуратураси идоралари томонидан меҳнат қонунчилиги ва юқорида сўз юритганимиз Вазирлар Маҳкамасининг қарори ижросини таъминлаш борасида тегишли ташкилот мутахассисларини сафарбар этган холда қишлоқ ва сув хўжалиги қурилиши, автомобиль, транспорт, саноат корхоналари ва банкларда иш ҳақларининг тўланиши юзасидан текширишлар ўтказиб турилибди. Текширишлар натижасида шу нарса маълум бўлдики, вилоят туманларида фаолият кўрсатаётган 661 та фермер хўжаликлари иш ҳақи бўйича берилаётган маблағ 40 миллион сўмни ташкил қилади.

Ушбу холат юзасидан вилоят прокурори талабига асосан «Ғаллабанк» раҳбарияти томонидан республика «Ғаллабанк»ига фермер хўжаликларини бунак пуллари билан таъминлаш мақсадида 66,5 миллион сўм маблағ ажратиш тўғрисида мурожаатнома юборилди.

Жумладан, «Мевасабзавот» бирлашмаси тизимига қарашли Навои туманидаги К. Мусаев номли ширкат хўжалигида мазкур жамоа бошқаруви билан оила пудратчилари ўртасида шартнома имзоланган. Шартноманинг «в» бандида пудратчи ўз зиммасига олган шартни бажарган тақдирда ортиқча топширган ҳар бир тонна ғалла, пахтаси учун 30 фоиз миқдорида натура ҳолида берилсин, деб қатъий белгилаб қўйилган. Афсуски ширкат хўжалиги бошқаруви қонунда белгиланган бу банд талабларига амал қилмасдан 10 фоиз ҳақ тўлансин деб ўзгартириш киритганига нима дейсиз? Кўриниб турибдики, жамоада раҳбарлар ва аъзоларнинг иқтисодий билимлари етарли эмас. Бундан ташқари жамоада меҳнат қилаётган оилавий пудратчиларга чек дафтарчалари тарқатилган бўлсада чекни юритиш тартибига умуман амал қилинмаётганлигига ҳам бефарқ қараб бўлмайди.

Текширувлар давомида ҳокимликлар томонидан Ўзбекистон Республикасининг «Ер кодекси», «Деҳқон хўжалиги тўғрисида»ги ҳамда «Фермер хўжалиги тўғрисида»ги қонунлари талабларига зид равишда қарорлар қабул қилинганлиги ҳам маълум бўлди.

Жумладан, Навоий шаҳар ҳокимининг 18.11.99 йилда К-1715/11 сонли «Зарбдор» фермер хўжалиги ҳамда К-1716/11 сонли «Чорвадор» фермер хўжалиги ва К-1714/11 сонли «Бўрдоқичилик» фермер хўжаликларини тузиш тўғрисидаги қарорлари ўрганиб чиқилганда, мазкур қарорлар Ўзбекистон Республикаси «Фермер хўжалиги тўғрисида»ги қонуннинг 5 ва 10-моддалари талабларига зид равишда, яъни, ер берувчининг умумий йиғилиш ва вакиллар йиғилиши қарорлари мавжуд эмаслиги аниқланиб, вилоят прокурори томонидан Навоий шаҳар ҳокимининг мазкур қарорига протестлар киритилиб, бекор қилиниб қонун доирасига келтирилди.

Биз прокуратура ходимлари бундан буён ҳам бу йўналишда таъсирчан назоратни кучайтириб бораверамиз.

Ботир КОЛОНОВ,
Навоий вилояти прокурори, III даражали адлия маслаҳатчиси.

Пайариқ тумнидаги «Халқобод» ижара хўжалиги чорвадорлари қўйчиликни ривожлантиришга алоҳида аҳамият беришяпти. Айниқса, Раҳматулла Улашев бошлиқ отарда бу иш яхши қўйилган. Шу сабабли ҳам отарда қўзилатиш мавсуми муваффақиятли якунланди. Ҳар юз бош совлиқ ҳисобига 104 тадан қўзи олиниб, шунинг 80 фоизи ўстиришга қолдирилди.

СУРАТДА: отар чорвадорлари ўзаро суҳбатда.

Б. АКРОМОВ олган сурат.

«Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг Ахборотномаси» янги сони нашрдан чиқди

Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг расмий нашри – «Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг Ахборотномаси»нинг бу йилги биринчи сони нашрдан чиқди. Унда 1999–2000 йилларда ўтказилган Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови ва ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлари сайлови билан боғлиқ расмий материаллар ёритилган.

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови жараёнини нафақат мамлакатимиз халқи, балки, бутун жаҳон аҳли катта қизиқиш ва эътибор билан кузатгани маълум. Буни хорижий оммавий ахборот воситаларида ёритилган Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови ҳақидаги хабар ва мақолалардан ҳам билса бўлади. «Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови жаҳон нигоҳида» сарлавҳали мақолада жаҳон оммавий ахборот воситаларида шу мавзуда ёритилган хабарлар билан танишиб, мамлакатимизда ўтказилган Президент сайловига таъриф буюрган халқаро кузатувчилар ва бошқа нуфузли меҳмонларнинг фикр-мулоҳазалари билан танишасиз.

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлигига ўтказилган сайлов натижалари ҳақидаги Марказий сайлов комиссияси раиси Нажмиддин Комиловнинг таҳлилий мақоласи ҳам «Ахборотнома»нинг ушбу сонидан ўрин олган.

Шунингдек, «Ахборотнома»да Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлари тўғрисидаги маълумотлар ҳамда Марказий сайлов комиссиясининг бошқа хабарлари ёритилган.

«ОМАД ЁР БЎЛҒУСИ ЯХШИ ОДАМГА»

Одамларга улаш меҳру-мурувват,
Кўрмагайсан шунда асло залолат,
Эзгулик уруғин сочмоқ хуш одат,
Яхшилик қил, яхшилик қил, яхшилик.

Бу сатрлар Суннатилла Сулаймонов Акромий (Акромхўжа ўғли)га мансуб. У адабиётга ихлос қўйган, шеъриятга қизиқади, бўш вақтларида кўпроқ ўқийди, шеърлар машқ қилади.

Суннатиллаҳнинг шоирликка асло даъвоси йўқ. Аммо назмдан ҳеч кўнгил узолмайди, ҳаёлидаги фикрларини қоғозга туширишни хуш кўради, она-Ватанига, унинг табиатига, гўзал инсонларга қалб сатрларини бағишлайди, касбдошларининг меҳнати ва хизматини улуғлашга интилади. Шеър ёзиш, одамларга яхшилик қилиш, она-Ватанни улуғлаш ва унга сидқидилдан хизмат қилиш умуман баркамол инсон бўлиш, унга буюк аждодларидан, падари бузрукворидан — Акромхўжа отадан, волидаи меҳрибони Борихон оналаридан ўтган ва ўрганган. Шеърхон дўстимиз буни қуйидагича қаламга олади.

Тилда ғазал, дилда Оллоҳим,
Қўлда ҳунар, тангри паноҳим.
Энг яхши дўст бўлса ҳамроҳим,
Саховат-ла кетса гуноҳим,
Акромийга дуо керакдир
Куй ҳам ғазал, наво керакдир!

Дилкаш ва ғазалхон биродарим Суннатиллога меҳнатига барака, дастурхонига тўкинлик, хонадонига файз, ўзига эса илҳомбахш умр тилаймиз!

Нормурод НАРЗУЛЛАЕВ.

ШОҲИМАРДОН

Накадар жозибали,
Шоҳимардон сойлари.

Қалбимни мафтун этар,
Боғлари чиройлари.

Қизлари зебо санам,
Йигитлари мардона.

Тоғларида сайр қилар,
Кийикишган шоҳона.

Сувлари муздек тиниқ,
Ичиш қийин бир ҳўплам.

Ичмаганлар армонда,
Меҳмон келар ҳар бир дам.

Исанг танинг яйрайди,
Шифо топар баданинг.

Боғда булбул кутади,
Дилдан дардинг кетади.

Бўлай десанг сен соғлом,
Боргин Шоҳимардонга.

Халқи жуда одобли,
Ғоятда ўч меҳмонга.

Камтарин ажиб инсон,
Қалбида севинч, ғурур.

Одамларни кўрганда,
Севинар бўлиб масрур.
Офаринлар айтдик биз,
Шинаванда инсонга.

Доим кулиб турувчи,
Меҳмондўст қадрдонга.
Узоқ умр тиладик,
Фарзандлар ҳам соғ бўлсин.
Шоҳимардон гул маскан,
Тўрт фасли гулбоғ бўлсин.

ЯХШИЛИК

Бўлай десанг дўстим ҳақиқий инсон,
Дунёда кўрмайин десанг дард, армон.
Ҳамиша яшайин десанг сен шодон
Яхшилик қил, яхшилик қил, яхшилик.

Одамларга улаш меҳру-саховат
Кўрмагайсан шунда асло залолат
Эзгулик уруғин сочмоқ – хуш одат,
Яхшилик қил, яхшилик қил, яхшилик.

Омад ёр бўлғуси яхши одамга,
Шукрона айтайлик ғанимат дамга,
Ҳимматни сарф қилгин, ҳар бир
қадамга
Яхшилик қил, яхшилик қил, яхшилик.

Умрингда ҳеч кўрма бахтсизлик завол,
Меҳнатинг туфайли, сен топгил камол,
Ҳамиша яшагил, покиза, ҳалол,
Яхшилик қил, яхшилик қил, яхшилик.

Камтарин бўлмоқлик инсон зийнати,
Манманлик йўқ қилар одам қимматин.
Абадий қолғуси Акромий отин
Яхшилик қил, яхшилик қил, яхшилик.

ЎЗБЕК АЁЛИ

Кўнглига муҳаббат гулин ўтказган,
Зеболар зебоси ўзбек аёли.
Алишер қўлига қалам тутқазган,
Гуллар раъноси ўзбек аёли.
Нозик елкасида юмиш бир олам,
Тақдирнинг кутмаган юкинг кўтарар.
Дер, ёмон бўлсанг ҳам омон юр, болам,
О, ўзбек аёли, бунча муштипар!
Ўзимча илҳамим ташбеҳу мисол,
Топиб бўлармикин дейман қиёсни.
Меҳрига мушкулдир топмоқлик тимсол,
Қиёслаш мумкиндир фақат қуёшни.

ТОШКЕНТИМ

Дўстлик шаҳри, уруш бўлмаган,
Нон шаҳридир, юрт оч қолмаган.
Тинчлик шаҳри, инсонлар дўстдир,
Гуллар шаҳри, бекаму-кўстдир.
Фестиваллар шаҳри-пойтахтим,
Киндик қоним томган, бу бахтим.

Фавворалар отилар кўкка,
Шодиёна ўхшар кўрикка.
Кўчалари кенг ва чиройли,
Ҳиёбонлар ариқли, сойли.

Меҳмон келар бугун дунёдан,
Темир йўлдан ҳамда ҳаводан.

Она шаҳрим, гўзал Тошкентим,
Ота шаҳрим, буюк Тошкентим.
Дўстлик шаҳри-инсонлар дўстдир,
Тинчлик шаҳри-бекаму кўстдир.
Фестиваллар шаҳри пойтахтим,
Гуллар шаҳри-доим гулласин.

Суннатиллахўжа АКРОМИЙ.

• *Саховат*

САХИЙ КИШИНИНГ ТАОМИ ШИФОДИР

Фарғонанинг Кувасида саҳийликда тенги йўқ, камбағалпарвар, фидойи, Оллоҳ берган кенг ва зийрак қалбли Иброҳим ота Каримбердиев олийжаноб инсон бўлади.

Умрлар ўтаверади, одамлар келиб кетаверади. Аммо яхшилар еди қалбларда муҳрланиб қолаверади. Ҳа, Иброҳим Каримбердиевнинг қурган бинолари, қилган саховатларини санаб саноғига етиб бўлмайди. Ҳозирда аҳвони айланиб кетган етим-есирлар ва камбағал оилалар болаларини қўлини ҳалоллаб суннат тўйлари қилиб бериш, бечора ва нотавон йигит-қизларни бошини қовуштириб никоҳ тўйлари ўтказиб беришдек саховатпешаликни Иброҳим ота бундан утган йили бошлаган эди. Минглаб сағир-мискинларга отадек меҳрибонлик қилган эди. Тириклик чоғидек меҳр ва саховатдан ўзига ҳайкал қурган инсон эди.

Бугун Кувада Иброҳим отанинг хайрли ишларини давом эттираётган излаб шогирдлари бор. Улардан бири туман матлубот-савдо акциядорлик бирлашмаси раиси, Олий Мажлис депутати Муродил Ҳайдаровдир. Раис ҳузурига [illegible] кирмоқчи бўлганларнинг саноғи йўқ. Тўғри, бозор иқтисодиётида ночор оилалар ҳам учраб туради. Кимгадир ёғ, яна кимгадир ун керак, яна бирига тирикчилик учун нимагадир зориқиб қолиши табиий. Албатта, унинг ҳузурига нажот излаб кирганлар ҳеч қачон ноумид қайтмайдилар. Жорий йилнинг уч ойида 1258 нафар кам таъминланган оилаларга 1 миллион 932 минг сўмлик хайрия қилинди. Қайсики жамоада хайр-эхсон кўп қилинса, ўша жамоанинг даромадлари барокатли, йўллари ойдин бўлаверади.

Мустақил юртимиз кундан кунга чирой очаётир. Бу эса ҳаммага ҳузур бахш этаётир. Яқинда бирлашма ходимларидан 36 нафари Бухоро ва Хива шаҳарларига саёҳатга бориб қайтдилар. Шу мақсадда бирлашма ҳисобидан салкам бир миллион сўм маблағ сарфланди. Ходимлар соғлигини тиклаш мақсадида «Чимён», «Хумсон», «Шоҳанд» ва пойтахдаги сиҳатгоҳларга бепул йўлланмалар берилди.

Яқинда жуда катта савобли ишга қўл урилди. Акциядорлик бирлашмаси ва касаба уюшмаси кам таъминланган, ота-онаси йўқ, «меҳрибонлик уйи»да тарбияланаётган 36 нафар болаларга хатна тўйи қилиб берди. Халқ банкида уларнинг ҳар бири учун 1000 сўмдан омонат дафтари очилди. Шу куни икки нафар келин куёвга эса никоҳ тўйи ўтказиб берилди. Албатта, меҳрибон ва раҳмдил бўлишлик ризқнинг баракали бўлишига олиб келади.

– Инсон учун саховатдан яхшироқ ва азизроқ ёқимли сифат йўқдир, – дейди М. Ҳайдаров.

– Кимдаки ҳиммат ва эътиқод бўлса у муродига етади. Эл орасида яхши ном олади. Муқаддас ҳадисларимизда «Сахий кишининг таоми шифодир» деб бежиз айтилмаган.

Бирлашма раҳбарларининг сайи ҳаракатлари билан аҳолини озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган талаб ва эҳтиёжларини қондириш учун ўтган йили чет мамлакатлардан 627 тонна ун, 50 тонна ўсимлик ёғи, 200 миллион сўмлик ҳар хил маҳсулотлар марказлашмаган манбалардан сотиб олиниб келтирилди. Аҳолига савдо хизмати даражасини яхшилаш учун тинмай изланилаётир. Янги ишчи ўринлари яратиш ҳам диққат марказида. Яқинда Кўшкечик қишлоғида жойлашган универмаг қайта таъмирланиб 200 хўрандага мўлжалланган ресторан, озиқ-овқат ва саноат товарлари билан савдо қилувчи бўлимлар ишга туширилди. Бирлашма бўйича биринчи чоракда аҳолига 267 миллион сўмлик савдо хизмати кўрсатилди.

Нон, қандолат, макарон маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳам кескин ортди. Бутун эътибор ҳукумат қарори билан белгилаб қўйилган саккиз турдаги маҳсулотлар савдо пештахталарида узлуксиз бўлишини таъминлашга қаратилаётир.

Дилноза КАЮМОВА.

Иқболинг баланд бўлсин болакай.

БИРИНЧИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ТИББИЁТ ИНСТИТУТИ 2000 ЙИЛИ ДОКТОРАНТУРА, АСПИРАНТУРА ВА КЛИНИК ОРДИНАТУРАГА ЎҚИШГА КИРИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ДОКТОРАНТУРА:

«Болалар юқумли касалликлари» — (1 мақсадли), «Ички касалликлар» — (1), (1 мақсадли), «Нейрохирургия» — (1), «Педиатрия» — (1 мақсадли), «Психиатрия» — (1).

Докторантурага кириш учун 45 ёшгача бўлган фан номзодлари қабул қилинади.

Докторантурага кирувчи илмий ходимнинг мутахассислиги номзодлик диссертациясига мос келиши ҳамда докторлик диссертацияси камида 60 фоиз ҳажмда бажарилган бўлиши шарт.

АСПИРАНТУРАГА:

«Акушерлик ва гинекология» — (1), «Қулоқ, томоқ ва бурун касалликлари» — (2), «Ички касалликлар» — (1), «Кардиология» — (1), «Кўз касалликлари» — (1), «Педиатрия» — (1), «Юқумли касалликлар» — (1), «Тери ва таносил касалликлари» — (1), (1 мақсадли), «Асаб касалликлари» — (1), «Онкология» — (1), (1 мақсадли), «Пат. анатомия» — (1), «Психиатрия» — (1), (1 мақсадли), «Нур диагностикаси ва нур билан даволаш» — (2), «Стоматология» — (1), (1 мақсадли), «Гистология» — (1), «Фармакология» (1), «Жарроҳлик» — (1), «Ижтимоий гигиена» — (1), «Нейрохирургия» — (1 мақсадли), «Болалар жарроҳлиги» — (1), «Анестезиология ва реанимация» — (1), «Клиник фармакология» — (1), «Наркология» — (1), (1 мақсадли), «Болалар юқумли касалликлари» — (1), (1 мақсадли).

Аспирантурага кириш учун танланган мутахасислиги бўйича икки йил иш стажига (интернатурада ўқиш муддати билан) эга 35 ёшгача бўлган олий маълумотли мутахассислар қабул қилинади.

Аспирантурага кирувчилар танланган мутахассислиги бўйича, чет тили ҳамда Ўзбекистон тарихи ва фалсафадан кириш имтиҳонларини топширадилар (номзодлик минимум имтиҳонларини топширган шахслар бундан мустасно).

КЛИНИК ОРДИНАТУРАГА:

«Эндокринология» — (1), «Қулоқ томоқ ва бурун касалликлари» — (2), «Кўз касалликлари» — (2), «Юқумли касалликлар» — (3), «Тери-таносил касалликлари» — (2), «Даволаш физкультура ва спорт» — (1), «Асаб касалликлари» — (4), «Онкология» — (2), «Психиатрия» — (4), «Стоматология» — (12), «Гематология» — (2), «Болалар жарроҳлиги» — (1), «Анестезиология ва реаниматология» — (2), «Клиник фармакология» — (1), «Пульмонология» — (1), «Наркология» — (2), «Болалар юқумли касалликлари» — (2).

Клиник ординатурага танланган мутахассислиги бўйича 2 йилдан кам бўлмаган иш стажига эга (интернатурада ўқиш муддати билан) 35 ёшгача бўлган шахслар қабул қилинади.

Айрим мутахассисликлар бўйича (психиатрия, наркология ва гематология) юқори малакали кадрлар камлиги туфайли интернатурани тамомлаган шахслар ҳам танловда иштирок этишлари мумкин.

Тўлов-шартнома асосида клиник ординатурага, аспирантурага ва докторантурага ҳам қабул юқорида қайд этилган шартларга мувофиқ грант ўринлар сонидан келиб чиқиб амалга оширилади.

Ҳужжатлар докторантура ва аспирантурага 1 майдан 30 августгача, клиник ординатурага — 30 июлгача қабул қилинади.

Ҳужжатларни топшириш ва қўшимча ахборот олиш учун Биринчи ТошДавТИ илмий-педагогик кадрлар тайёрлаш бўлимига мурожаат қилишингиз мумкин.

Бизнинг манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, Ҳамза шоҳ кўчаси, 103-уй.

Телефонлар: 67-62-83, 67-62-69.

Ҳақуқий демократик давлат сари

ҲИМОЯЧИНИНГ ҲИМОЯСИ УЧУН

хали кўп ишлар қилиниши керак

Замоннинг ўзгарганига ҳам мана ўн йиллар бўлаяпти. Шунга монанд қонунлар ҳам ўзгармоқда. Аммо қонунбузарларнинг ҳаракатлари ҳали ҳамон давом этиб келмоқда. Албатта қонунни бузган киши жазосини олади. Аммо ҳамма гап шундаки, кимки қонунни бузса ўз ҳаракати доирасида, қонунда кўрсатилган нормада жазо олса ҳақиқат бирқадар ҳукм сургандай, адолат юзага чиққандай бўлади. Бунинг учун одатда ҳимоячилар бутун дунёда ўз куч-қудратларини ямай, елиб югуришади. Шунинг учун ҳуқуқ тушунчаси доимо ҳимоя тушунчаси билан бирга юради.

Инсон ҳуқуқлари эса ҳар бир давлатда ўзининг асосий қонуни — Конституцияси билан белгиланади. Конституциядаги ҳуқуқ белгилари ва ҳимоя белгилари давлатнинг Жиноят ва Процецуал кодексларида кўрсатиб қўйилган. Кимки бирор жиноятни содир қилса Жиноят кодексига мувофиқ жазосини олади. Жиноят содир қилган кишининг ҳаракатлари ва унга нисбатан қўлланиладиган ҳуқуқ ҳимоя органларининг ҳаракатлари Жиноят-Процессуал кодексида аниқ-тиниқ кўрсатилган. Айнан ҳимоячиларимизнинг бугунги кундаги ҳуқуқлари жаҳон андозаларига тўла мос келиши билан ажралиб туради. Аммо ҳалигача баъзи ҳолларда уларнинг амалда тўлиқ қўлланиши негадир таъминланмаяпти.

Бугунги кунда ҳимоячи кўп ҳолларда ўзининг ҳимоясидаги кишиси билан учрашадиган пайтида ҳуқуқ ҳимоя органлари ходимлари томонидан тўсиқларга учрамоқда. Жиноят-Процессуал кодексида кўрсатилган имкониятлар ҳимоячига ва ҳимояга муҳтож кишига етиб бормаяпти. Ҳимоячи кимнидир ҳимоя қилмоқчи бўлар экан у бугунги кунда терговчи билан зиддиятларга киришмоқда. Айрим терговчилар ҳали ҳамон эски одатларидан воз кечмаяпти. Улар ҳимоячини гумондор билан учрашишга қўймаяпти. Бу ўринда ҳимоячи бир амал тақал қилиб ўз ҳимоясидаги гумондорга етиб олса ҳам у билан учрашгани жой тополмай сарсон ва саргардон бўлмоқда. Ахир милиция бўлимларида шаҳар ва туман, ҳатто вилоят милиция бўлимларида ҳам ҳимоячиларнинг ўз ҳимоясига олган кишилари билан учрашадиган алоҳида жойлар ташкил қилинган эмас. Бу ўринда қонунда кўрсатилгандек, «ҳимоячи ўз ҳимоясидаги киши билан хоҳлаган миқдорда ва хоҳлаганча учрашишга ҳақли» бўлишига қарамасдан бунга имконият тополмасдан ўз ҳуқуқларини бажараолмаяптилар.

Яна бир муаммо ҳақида. Туман, шаҳар, вилоят судлари биноларида прокуратура ходимлари учун алоҳида хоналар ажратилиб, шароит яратилган. Аммо ҳимоячилар бундай имкониятга эга эмас. Суд жараёни кетаётган пайтда танаффус эълон қилинса ёки бошқа холларда ҳимоячи ўз ҳимоясидаги киши билан учрашиш учун жой қидириш билан овора бўлар экан унинг ҳаёлида яна бир муаммо юради. Бу ҳам бўлса ҳозирги пайтда суддан учрашишга ижозат сўраш ва ижозатини қоровул — соқчиларга қандай етказиш. Соқчилар бошлиғи хоҳласа имконият яратиб беради, хоҳламаса йўқ.

Маълумки, ҳимоячи қамоқхонага келиб ҳимоясидаги киши билан хоҳлаганча учрашавермайди. Ахир бу ер вақтинчалик қамоқ бўлса ҳам қамоқ. Шундай экан унда маълум қоидалар бўлиши керак. Аммо айнан мана шу қоидаларни ким ёзади. Бу ўринда Ички ишлар вазирлиги ходимлари, унинг қамоқхоналар билан ишлайдиган мутасаддилари нима учун янги Жиноят-Процессуал кодекси аллақачон чиққанига қарамай ҳаракат қилишмаяпти?

Биз ўз ўрнида бир қамоқхона бошлиғи билан бу ҳақда учрашиб фикримизни айтган эдик. Аммо у киши юқоридан керакли йўриқномалар тушмагунча ҳимоячилар терговчилардан ижозат олиб келаверади, биз шунга мажбурмиз деб жавоб қилди. У киши ҳам ўз ўрнида ҳақ. Ахир тартиб ҳам керакда.

Биз фақат танқид қилавериш тарафдори эмасмиз. Шунинг учун айтмоқчимизки, биринчидан, қамоқхоналарда ҳимоячиларга ҳозирги кундаги Жиноят-Процессуал кодексига асосан имкониятлар яратилса. Бу деган сўз, ҳимоячи ўз ҳимоясидаги киши билан учрашиш масаласини терговчи билан эмас қамоқхона маъмурияти билан хал қилса.

Иккинчидан, суд жарёнлари кетаётганда ҳам, танаффус вақтларида ҳам ҳимоячининг ҳимоясидаги кишиси билан учрашуви соқчилар бошлиғи орқали хал қилинса. Бу ўринда суддан ижозат олиш ҳимоячининг ҳуқуқини паймол қилади. Бевосита суд жараёнидаги учрашув ёки суҳбатлашиб олиш эса олбатта суднинг ижозати билан хал бўлади.

Тергов пайтидаги ҳар қандай учрашув ҳимоячи ва унинг ҳимоясидаги киши учун тўсиқсиз хал қилиниши лозим. Бу ўринда агарда гумондор вақтинчалик қамоққа олинган бўлса соқчилар бошлиғи масалани ҳал қилиши ва шароит яратиб бериши лозим.

Яна бир муаммо, баъзи терговчилар ва милиция ходимларининг гумондордан ҳимоячи керак эмас, деб тилхат ёздириб олиш тажрибасига чек қўйиш керак.

Тўғри, қонунда гумондорнинг ҳуқуқи сифатида унинг ҳимоячидан воз кечиши ёки ўз ҳимоясини ўзи амалга ошириши айтилган. Аммо, бизнинг ҳозирги аҳволимиз ва айниқса, фуқароларимизнинг ҳуқуқий билимлари баъзи кишиларни олмаганда ҳимоячидан воз кечиш даражасида эмас, деб ўйлаймиз.

Қонунда келтирилган ҳимоячидан воз кечишга келсак, у албатта тўғри хол. Аммо бугунги кундаги ҳар бир ҳимоячидан воз кечиш холати алоҳида ўрганилиб, бу воз кечиш терговчи ёки милиция ходимининг тазийқи остида амалга оширилмаганлигида текшириб кўриш ва зарур холларда айбдорларни жазолаш лозим.

Юқоридаги мисоллардан кўриниб турибдики, хали ҳимоячиларнинг ҳимояси учун кўпгина ишлар амалга оширилиши керак.

Маҳмуд ЙЎЛДОШЕВ.

• *Замондошларимиз*

"ЮЛДУЗ" НИНГ ЮРАГИ

Республикамиздаги таниқли фирмалардан бири — «Юлдуз» акционерлик жамияти эканлиги кўпчиликка сир эмас. Биз бу жамият фаолияти хусусида батафсил сўзлаб ўтирмоқчи эмасмиз. Аксинча, шу ерда қарийб 40 йил иш фаолиятининг 20 йилини касаба уюшмаси билан боғлаган Қумри опа Маҳмудова билан сизни таништирмоқчимиз.

Қумри опа Тошкентда оддий ҳунарманд оиласида туғилиб, униб-ўсди. Унинг ўзи бу ҳақда «ҳунармандчилик менга ота-онамдан мерос» дейдилар. Илмга чанқоқлик уни Тошкент тўкимачилик ва енгил саноат институтига етаклади. Ўқишни битириб, «Юлдуз»га ишга жойлашди. Ишни уста, цех бошлиғи сифатида бошлаган Қумрихон ходимлар билан ишлаш бўлимини анча йиллар бошқарди.

Фирмада ўзининг камтарлиги, ишчанлиги, фаоллиги, хушмуомалалиги билан барчанинг эътиборини қозонди. Шу боисдан ҳам 1970 йилдан ҳозирга қадар касаба уюшмаси раиси сифатида фирманинг, ишчиларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш, маънавий дунёсини бойитишда барча ҳайрли ишларга бош-қош бўлиб келмоқда.

Жумладан: Қумри опа фирманинг 1200 кишилик 1-филиалида чеварларга қулайлик яратиш мақсадида соғлиқни сақлаш, меҳнатни муҳофаза қилиш, аёллар салони, ювиниш хоналари, чойхона, «Ангар» спорт-соғломлаштириш иншоотларини ишга туширишда жонбозлик кўрсатди.

Бундан ташқари ишчиларни санаторий ва дом олиш уйларига йўлланмалар билан таъминлашда, боғчаларга жойлаштиришда Қумри опа ҳамиша жонбозлик қилиб келади. Ҳозирда корхонада ошхона, нонвойхона, тиббий бўлим, оёқ кийимини таъмирлаш устахонаси, аёллар сартарошхонаси мунтазам ишлаб турибди. Шу давр ичида 105 оила уй-жой ва 30 оила эса ер-участка билан таъминланди.

Қумри опа маънавият ва маърифат тарғиботчиси ҳамдир. Биргина ўтган йилда амалга оширилган тадбирларга назар ташласак, уларга сарфланган моддий маблағлару, ўтказилган суҳбат ва учрашувлар мавзуларнинг теранлиги, долзарблиги ғоят уйғунлашиб кетганлигининг гувоҳи бўласиз. Шу боисдан тиниб-тинчимас опанинг ишлари Республика касаба уюшмалари федерацияси томонидан юқори баҳоланиб, опа Исроил, Туркия, Польша каби мамлакатларга бориб, иш ўрганиб қайтди. Эндиликда бой иш тажрибасини корхонада кенг оммалаштирмоқда.

— Мен ўз ишимни яхши кўраман ва у билан фахрланаман,— дейди Қумри опа Маҳмудова. — Менимча бундан ортиқ бахт бўлмаса керак. Ҳар бир инсон ўз ишини севса, ундаги ғайрат-шижоат халқ манфаатларига хизмат қилиши табиийдир.

Ойгул СУЮНДИҚОВА.

Қилмиш-қидирмиш

АЖАЛ СОТУВЧИЛАР ВА ҚАЛЛОБ ВАЛЮТАФУРУШЛАР

Ўзбекистонда гиёҳвандлик, наркобизнесга қарши олиб борилаётган аёвсиз кураш жаҳоннинг нуфузли ташкилотлари томонидан эътироф этилмоқда. Пойтахтимиз Тошкентда БМТнинг гиёҳвандлик моддалари устидан назорат қилиш дастури доирасида унинг назорат хизмати — ЮНДКП ҳомийлигида халқаро семинар-кенгаш ўтказилганлиги фикримиз далилидир.

Муқаддас диёримизга хилма-хил наркотик моддалар асосан яқин қўшниларимиз Афғонистон, Тожикистон, Қирғизистон орқали кириб келаётгани сир эмас. [illegible]

Малик НУРИДДИНОВ,
журналист.

— Ша-ни, шур-ат-га ойиб кўй-ийми? — Кул, кулиб тур...
Б. РИЗАҚУЛОВ олган сурат-лавҳа.

• Муштарий илҳомлари •

АДОЛАТ

(«Адолат» газетасига бағишлайман)

Кўнгилда оловдек муҳаббат ёнар,
Мисоли боладай бахтдан қувонар.
Онажон Ватаним — қалдирғоч элим,
Жонажон масканим — меҳрибон гулим.

Шеърият тарихи сўйлар басма-бас,
Ватаним равнақи бугун муқаддас.
Эски адоватдан безорман, безор,
Қўмсаб адолатни, бўлиб интизор.

[illegible]

Тоза осмонимни булутдай тўсиб,
Халқим зулматлардан ғам-алам ютиб,
[illegible]
Тугаб бардошларим дил хонумон-а.

Қуллик занжиридан қутилдинг, мана,
Ҳур баҳор бағрингда яшарди яна.
Бахш этар адолат кўнгилга сурур
Халқим томирида жўш урар ғурур.

Номоз ҚАРШИБОЙ.

Мулоҳаза

БОЙЛАР КЎПАЙСА...

Бугунги давримиз кишиларини маънавиятсиз, маърифатсиз деб бўлмайди. Уларнинг маънавий дунёқараши маълум даражада теран ва юксакдир. [illegible]

[illegible] лар кўп нарсаларни тўғри тушунмоқда. Яхши яшашга, бой-бадавлат бўлишга интилмоқда. Бунинг учун юқоридаги «бой»ларнинг тадбиркорлигини ўрганишга тўғри келмоқда. Шунингдек талабаларга адабиёт дарсларида, давра суҳбатларида Мирзакаримбойларнинг тадбиркорлигини ўргатишимиз, Ойбек домланинг бу образни жуда катта маҳорат билан яратганлигини эслашимиз зарур.

Шу боис мактабларимизда она тили ва адабиёт, тарих фанларининг ўқитилишини тубдан ўзгартиришимиз, қаҳрамонлар тақдирини имкон қадар боғлаб ўрганишимиз зарур бўлиб қолди. Замондошларимизнинг эслашича, Жиззах шаҳридаги Оққўрғонлик маҳалласида Юсуфбой исмли бадавлат, бироқ камтарин кўнчи бой ўтган. Ўша пайтда собиқ Жданов номли колхознинг раиси, уста пахтакор Йўлдош Тошпўлатов Юсуф бобонинг ҳузурига келиб: — [illegible]

— Бизнинг Калия маҳалламизда Охунбобо исмили бадавлат одам ўтган. Ана шу киши ўзининг шахсий жамғарма-сидан маҳалла учун катта масжид, кўприклар қуриб берган. Давлатимиз мустақил бўлиб Президентимизнинг саъй-ҳаракати билан одамларнинг турмуш тарзи яхшиланиб бормоқда. Бой-бадавлат кишилар юзага келмоқда. Қани энди улар ҳам мардлик қилиб сармояларидан бироз ажратиб, қишлоқ кучаларини, мактаб ва боғчаларни таъмирлашга ёрдам беришса, «Меҳрибонлик» уйларига ёрдам уюштирса, Оллоҳ уларнинг бирига минг беради.

Ўз навбатида шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, шахсий бойлик вужудга келиши билан бирга, айниқса одамларнинг, сармоядорларнинг маънавий олами ҳам бойиб бормоғи лозим.

Азимжон ПАРДАЕВ,
Жиззах педагогика билим юртининг олий тоифали ўқитувчиси.

Фельетон

Сўнгги вақтларда айрим шахслар ножўя қилиқлар чиқариб, турли туман ўйинлар кашф этмоқдаларки, ажабланмай туролмайсиз. Масалан, автомашиналарни таъмирловчи Рустам Йўлдошев кашф этган «Учсиз калава ўйини» 1998 йилдан бошланиб, бир нуроний ногиронни бемор айлаб, неча идораю мансабдорларни калака қилиб, ҳануз давом этмоқда.

УЧСИЗ КАЛАВА ЎЙИНИ

Нуроний ногиронни бемор қилган фирибгар ила баъзи мансабдорларнинг ўйинлари хусусида ошкора сўз

Ўйин кундалик оддий инсоний юмушдан бошланди. Шахсий пенсионер, ногирон нуроний отахон Раҳмонали Машрабов «ВАЗ-2107» русумли енгил машинасини уста Рустам Йўлдошевга кўрсатиб олиш учун 3-июл куни унинг устахонасига келди-да, тузоғига илинди.

— Бай, бай, яхшиям келганингиз, шаравойлар ишдан чиқибди, тезда алмаштирмасангиз, ҳолингиз вой! — деди у айёрлик билан.

Соддадил Машрабов машинасини унга қолдириб кетди. Уч кундан кейин келганида Машрабовга «Машинангизни Фарҳод укам кўрди, кузовни бўямаса бўлмайди, 200 долларга арзонгина бўяб беради, деб ўша куни 4000 сўм, эртасига 18.000 сўм гаров пули олди. 10 июл куни устахонага келган Машрабов, на устани, на машинасини тополмади. Орадан яна бир ҳафту ўтди ҳамки, машинадан дарак йўқ.

Уста Йўлдошев унга ишониб ташлаб кетган омонат машинани миниб, ҳар хил шахсий ишларини амалга ошириб, ҳатто ўз номига ёздириб ДАН дан қалбаки справка ҳам олади, ўзгаларга кирага бериб, пул ишлади. Ниҳоят, 27 июл куни фирибгарнинг янги гуноҳи фош бўлди. Не кўз билан кўрсинки, Машрабов ўз машинасини мажақ-мажақ бўлиб, таниб бўлмас ҳолатда ётганини кўрди. Ана сизга омонатга хиёнат! Бунинг устига Йўлдошев машинанинг тўрттала балонини сотиб ейди-да, кўзини лўқ қилиб юраверади.

Учсиз калава ўйини давом этди. Машрабов оромини, соғлиғини ҳам йўқотиб, жони ҳалак. Йўлдошев, «Машинангизни тўлаб бераман, деб бир ойгача алдади, парвойи палак. Орадан яна неча кунлар ўтгач, август ойида охирги ваъдаси битди ва 3 сентябр куни ДАН ходими Сиёев гувоҳлигида «бир ой муддатда машина олиб бераман» деб тилхат ёзиб беради. Учсиз калава ўйини яна давом этди, яна неча марта муддатни чўзишни сўраб найранглар ишлатди. Ишга шаҳар ДАН бошлиғининг муовини аралашди, Рустам Йўлдошев бу ерда ҳам ҳийлаю найранглар билан сувдан қуруқ чиқиб кетади.

Жабрланувчи Машрабовнинг фирибгардан машинасини тўлатиб бериш учун милиция, прокуратура ва суд идораларига катнайвериб тинкаси қуриди. Бу идораларда эса, Машрабов «Бор отангга, бор онангга» ўйинига дучор бўлди. Калава учи янада чигаллашиб кетди.

Масалан, жабрланувчи шахсий пенсионер, меҳнат ногирони Машрабов уста Йўлдошевнинг ҳийлаю найранглари ва фирибгарлиги тўғрисида ўша йилнинг 13 октябр куни Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармаси бошлиғи номига шикоят ариза юборди. Ариза бу ерда кўрилмади-да, шаҳар давлат автомобил назорати бошлиғига юборилди. Машрабов аризасининг оқибатини сўраб у ерга 12 марта қатнайди, аммо ариза у ерда ҳам ҳал бўлмади, Юнусобод тумани милициясига юборилганини айтадилар. Даъвогар энди бу ерга қатнай бошлайди. Дастлаб унга катта ваъдалар берган раҳбарлар Самиғов ва Иброҳимовлар нуроний, ногирон оқсоқолни бир ой овора қиладилар, аммо лом-мим демайдилар. 1998 йил 15 декабр куни шаҳар прокурорига йўллаган шикояти ҳам Юнусобод прокуратурасига жўнатилади. Орадан яна бир неча кун ўтиб, ниҳоят, 1999 йилнинг 12 январида аризачини чақирадалар ва прокурор ёрдамчиси Ш. Очилов унинг иштирокида воқеа юз берган жойларда текшириш ўтказади ва Йўлдошев устидан жиноий иш қўзғатмоқчи бўлади, бироқ калаванинг учи топилай, деб қолган пайтда тўсатдан Очилов ишдан бўшатиб юборилади. Жиноий ишни давом эттирган прокурор Турсунов икки ярим ой муддат ўтгач, «Фирибгар устидан жиноий иш қўзгатиш учун қарор ёзиб бошлиққа бердим» деб жабрланувчини қувонтиради.

Бироқ калаванинг учи яна сувга уриб, унинг ўрнига яна баҳона ўйини бошланиб кетди. Авария Юнусобод туманида содиргар бўлишига қарамай, устахона Шайхонтоҳур ҳудудида экан, деган баҳона билан «иш»ни Шайхонтоҳур прокуратурасига юборадилар. Наҳотки, икки ярим ой «иш» устида иш олиб борган Юнусобод прокуратураси шунчалик узоқ вақт мобайнида устахона қаерда эканига эътибор бермаган бўлса... Бу ҳам калава учи топилай деган чоғда терговчи Очиловнинг тўсатдан бўшатилишига ўхшаган жумбоқ эмасмикин?

Яна югур, югур, сарсонгарчилик янгитдан бошланди. 1999 йилнинг 13 март куни Шайхонтоҳур тумани прокурори жабрланувчи нуроний отани яхши кабул қилди, ваъдаларини аямади. Уч кундан кейин Машрабов билан такрор учрашдилар. «Иш» прокурор ёрдамчиси Халил Мелиевга топширилди. Мелиев эса, важ-карсон ўйинини бошлади. «Йўлдошев йўқ», «Йўлдошев келмаяпти, «Йўлдошев топилмаяпти» деган важ-карсон билан ишни орқага сураверди. Машрабов прокуратурага қатнашини қўймади. Ариза берилганига орадан икки ой ўтгач, ниҳоят, Йўлдошевни фирибгарлик билан эмас, «сохта ҳужжатдан фойдаланган» деган ва унинг асосий гуноҳини четлаб ўтадиган баённнома билан хаспўшлади. Учсиз калава яна чигаллашди. иш бошқа терговчи ўтказилди. Терговчи Ҳусанов эса, гувоҳлардан сўроқни ёшгина талаба стажерга топшириб, ўзи ғойиб бўлди. Шундан кейин яна эски тос, эски ҳаммом — «Йўлдошев келмаяпти» важ-карсони бир ой давом этди. Ҳусанов қилиши керак бўлган суриштириш иши билан шуғулланмай, устахона ва маҳаллада ҳеч кимдан сўрамай — нетмай, вақтни ўтказиб юборди. Машинани авария қилган Отабек исмли боладан ҳам ҳеч нарса сўралмади. Ниҳоят, 17 июн куни Йўлдошев билан шунчаки юзлаштирув ўтказилиб, калаванинг учи яна сувга чўктирилди. Шундан кейин даъвогар прокурор Фузаилов билан неча бор учрашди, ҳар гал, негадир пайсалга солавердилар. Тоқати тоқ бўлган Машрабов юқори идораларга мурожаат қилди. Прокуратура неча ойлаб босди-босди бўлиб ётган «иш»ни юмалоқ ёстиқ қилиб «тугатиб», 29 август куни судга оширади. Тергов қонунга хилоф равишда олиб борилгани учун Шайхонтоҳур суди ҳам калаванинг учини тополмай, «иш»ни 6 сентябр куни қайта терговга юбориш ҳақида ажрим чиқаради. Калава чигали яна Республика Прокуратурасига боради ва 14 сентябрь куни «иш 15 кунда бартараф килиш учун» шаҳар прокуратурасига қайтариб юборилади. Жабрланувчи тағин сабрсизлик билан жавоб кутади, аммо жавоб ўрнига уни яна Шайхонтоҳур прокурорига чақирадилар. Терговчи Ғиёсов ҳамма ишни бошқатдан бошлагандай бўлади-да, ҳеч қандай қўшимча тергов ўтказмай тез орада хом-хатала «иш»ни яна судга оширади.

Яна сарсонгарчилик. Бу орада хақ-ҳуқуқини ҳимоя қилиб, сарсон — саргардонликда холдан тойган жабрдийда инсулт бўлиб касалхонага тушади, даволаниб чиқаркан, яна ҳақиқат излаб ҳуқуқни ҳимоя қилувчи идораларга катнаб бемор бўлиб яна касалхонага тушади. Судя Мирзохидов, тергов нотўғри олиб борилган, ишни яна терговга қайтарамиз, дейди, аммо нимагадир 2000 йилнинг 11 январида ўзининг бу фикридан қайтиб «қарға қарғанинг кўзини чўқимайди», деган мақол таъсирида хукм чиқаради. Унда жабрланувчининг манфаати четлаб ўтилди, Машрабовнинг автомобилини авария қилгани, машинасини тўлаб бериши тўғрисида ҳеч қандай гап йўқ бўлгани учун бу ҳукм устидан суд коллегиясига ариза берилди, аммо шаҳар судининг Назаров раислигидаги судлов коллегияси ҳамкасабаларининг ҳусн хатини бузгиси келмади-да, «иш»ни ҳужжатлар билан тўлдириш учун» яна Шайхонтоҳур судига юборди. Орадан яна 33 кун ўтгач, Назаров раислигида ўтган коллегия жабрдийда манфаатларини четлаб ўтувчи аввалги ҳукмни тасдиқлади.

Шахсий енгил машинасидан, йигирма икки минг сўм пулидан айрилган, фирибгарнинг қурбонию айрим мансабдорларнинг инсоф билан иш кўрмаганликларидан изтироб тортган жабрдийда алам ила қолаверди. Икки йилга чўзилган «учсиз калава ўйини» яна шундай якунланди. Сарсон бўлиб ўз қадрига йиғлаган Машрабов яна касалхонада.

Жумбоқ, устига жумбоқ. Наҳотки, фирибгар Йўлдошевнинг қармоғи шу қадар сеҳрлики, у шунча ташкилоту, шунча одамни шунча вақт калака қилиб сувдан силлиқ чиқса? Ёки ҳуқуқни ҳимоя қилувчи мансабдор кишиларимиз шу қадар бепарвоми, икки йил ичида оқни қорадан ажрата билмасалар? Бир балоси бўлмаса шудгорда қуйруқ на қилур? Бу ерда бирор хуфя соя ёки «кўзга кўринмас одам»нинг қўли йўқмикин?

Бу жумбоқларни адолатпарвар Адлия вазирлиги, Олий Суд ва Республика Прокуратураси топишга қодир ва уларнинг «учсиз калава»нинг чигалини ечишларига ишонамиз!

Иброҳим РАҲИМ,
Ўзбекистон Халқ ёзувчиси.

Иброҳим Қосимов чизган расм.

ҲИКМАТ

• Ўз ўғлини ҳеч бир фойдали ишга ўргатмаган одам ўғрини боқаётган бўлади.

Т. ФУЛЛЕР.

• Болалари бўла туриб зериккан аёл нафратга лойиқдир.

Жан ПОЛЬ.

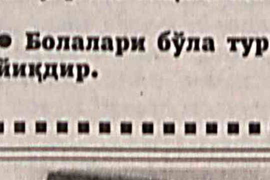

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2000 йил 25 апрелдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун 1 АҚШ долларининг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:

1 АҚШ доллари — 149 сўм 38 тийин.

МУНАЖЖИМЛАР ТАЪБИРИ

(1—7 МАЙГАЧА)

ҚЎЙ (21 март — 20 апрель). Ушбу ҳафта ишқий саёҳат билан бошланади. Сешанба ва пайшанба кунлари баракали меҳнат қиласиз. Чоршанба куни моддий аҳволингиз яхшиланади. Жума куни муҳим амалий учрашув бўлиши кутилмоқда. Якшанба куни яхши харид қиласиз.

СИГИР (21 апрель — 21 май). Душанба кунги амалий музокаралар муваффақиятли якунланади. Шахсий ҳаётингиз билан боғлиқ кичик муаммоларни чоршанба ва жума кунлари ҳал этмаганингиз маъқул. Дўстларингиз билан шанба куни кутилаётган учрашув узоқ вақт ёдингизда қолади.

ЭГИЗАКЛАР (22 май — 21 июнь). Душанба ва чоршанба кунлари барча ўйлаган ниятларингиз амалга ошади. Сешанба куни ҳамёнингизга пул тушади, Шанба куни эса ажойиб инсон билан танишасиз. Якшанба кунги сафарлар муваффақиятли якунланади.

ҚИСҚИЧБАҚА (22 июнь — 23 июль). Сешанба куни кўзлаган режангизда асқотадиган муҳим маълумотни қўлга киритасиз. Моддий аҳволингиз чоршанба куни яхшиланади. Ҳафтанинг иккинчи ярмида саломатлигингиз билан боғлиқ муаммолар юзага келиши мумкин. Шанба куни эса оилавий келишмовчиликдан кайфиятингиз тушиб кетади.

АРСЛОН (24 июль — 23 август). Душанба куни иш жойингизда низо келиб чиқиши эҳтимолдан ҳоли эмас. Чоршанба ва пайшанба кунлари ижод билан шуғулланишни маслаҳат берамиз. Жума куни жароҳат олмай десангиз, жисмоний ишларни бажарганда эҳтиёт бўлинг.

БОШОҚ (24 август — 23 сентябрь). Барча муносабатларда сешанба муваффақиятли кундир. Чоршанба куни шахсий ҳаётингиз билан боғлиқ муаммоларнинг юзага келиши келажак ҳақида ўйлашга ундайди. Жума куни алданиб қолишдан эҳтиёт бўлинг. Дам олиш кунларини ажойиб даврада ўтказасиз.

ТАРОЗИ (24 сентябрь — 23 октябрь). Яқин кишингиз душанба куни кўнглингизни кўтаради. Сешанба куни катта куч-қувват билан ишга киришасиз. Чоршанба-пайшанба кунлари ажойиб натижаларни қўлга киритишингиз руҳингизни кўтариб юборади. Шанба кундаги висол онлари узоқ вақт ёдингизда қолади.

ЧАЁН (24 октябрь — 22 ноябрь). Душанба куни янги дўстлар орттирасиз. Қўшимча даромад ишлаб олиш имконияти чоршанба куни юзага келади. Жума куни эҳтиросга берилиб кетишдан ўзингизни тийинг. Дам олиш кунлари уй юмушларини бажарганингиз маъқул.

ЁЙ (23 ноябрь — 21 декабрь). Мазкур ҳафтада сизни ташвишга солаётган масалани ҳал этиш учун сафарларга боришингиз ва кўп асабингизни сарфлашингизга тўғри келади. Яқин кунларда эса меҳнат фаоллигингиз натижасида ажойиб натижаларни қўлга киритасиз.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22 декабрь — 20 январь). Ушбу ҳафтанинг бошида ўзингизда руҳий ва жисмоний ҳорғинлик ҳис этасиз. Шу сабабли ишингиз бироз юришмайди. Якшанба куни кутилмаган учрашувдан кўнглингиз кўтарилади.

ҚОВҒА (21 январь — 19 февраль). Сешанба куни олисдан муҳим масала бўйича қўнғироқ қилишлари мумкин. Яқин кишингиз пайшанба куни ўзига эътибор беришингизни талаб қилади. Касбингиз билан боғлиқ юмушларни бажариш учун жуда қулай кундир. Дам олиш кунлари ишқий саргузашт кутилмоқда.

БАЛИҚ (20 февраль — 20 март). Мазкур ҳафтада эски қарзларингиздан қутилиш имконияти бор. Ҳафтанинг иккинчи ярмида қувончли дамларни бошингиздан кечирасиз. Сизни тақдимотлар, премьералар, шоуларга таклиф этишади.

БИЛДИРУВ

• Наманган вилояти бўйича шартнома асосида жамоатчи мухбир Абдужалилов Абдуллахон (Абдулла Жалил) ўз аризасига биноан ишдан бўшаганлиги учун унга берилган 62-рақамли «Адолат» газетаси гувоҳномаси

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

АДОЛАТ

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши ва «Адолат» газетаси ижодий жамоаси.

Бош муҳаррир: Тўхтамурод ТОШЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Турғунпўлат ДАМИНОВ, Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ, Улуғбек ДОНИЁРОВ, Анвар ЖЎРАБОЕВ, Акмал ҚОСИМОВ, Тўхтамурод ЖЎРАЕВ, Рустам АҲМАДАЛИЕВ, Акбархўжа РАҲИМОВ, Каримжон РИХСИЕВ, Равшан ҲАЙДАРОВ, Мурод КАЛОНХОНОВ, Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ.

Мулоқот учун телефонлар:
Қабулхона — 133-41-89.
Хатлар ва шикоятлар бўлими — 136-55-64.
Эълонлар бўлими: 136-55-96.

Навбатчи — Илҳом СИДДИҚОВ.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 140. Буюртма Г— 307, ҳажми—2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета IBM компьютерида терилди.

Мақолада келтирилган факт ва рақамлар учун фақат муаллифлар жавоб берадилар. Қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти—20.00. Босишга топширилди 20.00.

МАНЗИЛИМИЗ: 700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси-32.